Ժ. ՏԱՐԻ 2782 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 6 ՄԱՐԵՐԻ 4385 13 ՄԱՅԻՍ 1893 9 ԶԻԼԿԱՏԷ 1310 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
առ Խմբագրութիւն
Արեւելք օրագրի
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	կանխիկ արժէք		150
»	» Վեցամսեայ	»	»	75
»	» Եռամսեայ	»	»	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	» Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ		50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 13/25 ՄԱՅԻՍ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՆՈՐ ԱՍՊԱՐԷԶՆԵՐ

Էնկիւրիի նորաբաց երկաթուղւոյն վրայ երթեւեկելու առիթ ունեցած ուշիմ դիտողներ կը հաղորդեն մեզ թէ Հայք նշանակելի գործունէութիւն մը չեն ցուցներ այս գծի երկու կողմերն։ Իրաւ է որ այս մի քանի գաւառներու մէջ որոց մէջէն կ'անցնի գիծն, Հայք քանի մը հազար ընտանիք միայն կը հաշուին, քանի մը տասնեակ հազար ուրիշ բնակիչներու մէջ ցրուեալ։ Բայց Նիկոմիդիայէն մինչեւ Պաղտատ տանող արքունի պողոտային վրայ բնակեալ Հայք ըստ մեծի մասին մեր ժողովրդեան ամենէն գործունեայ մէկ տարրն են, զոր անուանի կայսրն Սուլթան Սէլիմ, պարսկական բանակաց վրայ իւր յաղթութիւններէ դարձին, հաստատած է այս կողմեր, Պարսկաստանի արհեստները բանելու, երկրին մէջ արհեստագործ տարր մը կազմելու գովելի նպատակաւ։ Մետաքսագործութիւն, կերպասագործութիւն, ոստայնանկութիւն, դարբնութիւն, եւ այլ արհեստներ, կարեւոր դեր մը տուած են այս տարրին։ Փափաքելի էր որ մերայինք միշտ պահէին ձեռագործ արհեստներու մէջ այն նախնի գերազանցութիւն, ժամանակին յառաջդիմութեանց համեմատ կատարելագործելով զայնս։ Երկաթուղին նոր ասպարէզներ կը բանայ ճարտար ժողովուրդի մը. բայց օգտուելու համար կարգ մը պայմաններ պէտք են. արհեստ, դրամագլուխ, ձեռներիցութիւն։ Մեր մէջ, ոմանք արհեստ ունին, բայց դրամագլուխ չունին։ Դրամատէրներ ալ կամ որք զուրկ են յանդգնութեան օրինաւոր չափէն որով միայն դրամագլուխները կը շահագործուին։ Այսպիսի թերութիւնք սուղի նստած են մեզ, եւ աւելի պիտի տուժենք, եթէ մեր բնակած գաւառներուն մէջ երկաթուղիներու հաստատման առթիւ չկարենանք օգտուիլ ընծայուած տնտեսական դիւրութիւններէն։ Էնկիւրիի գծին վրայ, կ'ըսեն մեզ, Հայք ուշադրաւ տեղ մը չեն բռներ ո՛չ իբրեւ հողատէր, հողագործ կամ ագարակատէր, ո՛չ իբրեւ վաճառական, ո՛չ իբրեւ ընդարձակ արհեստագործ։ Հրեայներ արդէն սկսած են շահիլ այս գծէն, արմտեաց փոքր փոխադրութիւններ կատարելով։ Բուն իսկ երկրացի տարրէն աւելին կը սպասուէր, եւ չերեւիր։ Նիկոմիդիա, Ատաբազար, Պիլէճիք, Մուրատ չայ, Քէօթահիա եւ Էնկիւրի հայաբնակ գլխաւոր վայրերն են գծին երկայնութեամբ. բայց ո՛չ իրենք, ո՛չ ալ իրենց Պոլսոյ ցեղակիցք դեռ չեն գիտեր ըստ բաւականին օգտուիլ մեծ շնորհէն զոր Տէրութիւնն ըրաւ հաստատմամբ պատուական գծին։ Յայտնի է թէ նոյն գծին դէպ ի Կեսարիա եւ Աֆիոն Գարահիսար երկարելու աշխատութիւնք սկսած են, ողողմանց պատճառաւ ընդհատուելու, բայց ընդ փոյթ յառաջ պիտի տարուին։ Փոխանակ ծայրայեղ մրցում մը իրարու դէմ մղելու մանիֆաթթուրայի եւ ուրիշ հինցած տուրեւառներու մէջ, ուր շահերն այնքան պակսած են, կարելի չէ՞ արդեօք որ մերայինք այս աւելի կամ նուազ թարմ ասպարէզին վրայ շահու նոր աղբիւրներ տեսնելու հոգ տանին։

Հազարաւոր գաւառացիք Կ. Պոլսոյ մէջ բեռնակրութիւն կ'ընեն։ Հա՞րկ է նկարագրել այս գրաստական գործին ապերախտ հանգամանքները։ Շատ անգամ կարդացած էք այդպիսի նկարագրեր։ Բայց այս մարդիկ գրեթէ առանց բացառութեան երկրագործ էին իրենց բնիկ գաւառներու մէջ։ Ինչո՞ւ համար նոյն արհեստը Պոլսոյ մօտերն ալ չկարենան ի գործ դնել։ Գիւղեր, մանաւանդ Զաղա գիւղեր կան որք Պոլսոյ մօտակայ արտեր ու պարտէզներ կը վարձեն, եւ երկրագործութիւն ու պարտիզպանութիւն կ'ընեն, իրենց բնիկ արհեստն ի գործ դնելով։ Ի Կ. Պոլիս յանգող երկաթեայ գծին երկու կողմերն երկրագործութիւնն անշուշտ աւելի շահաբեր է քան արեւելեան այն հեռաւոր գաւառներու մէջ ուր փոխադրութեան միջոցներ կը պակսին, եւ իրենց մեկուսի դրից պատճառաւ, հաւանական չէ որ մօտ ժամանակներս երկաթուղի ունենան։ Այս հայ բեռնակիրներէ երկրագործական գաղութ մը եթէ կազմուէր գծին վրայ կամ մօտերը, չենք կարծեր որ գոնէ բեռնակրութեան չափ զիրենք չապրեցնէր։

Ադրիանուպոլսոյ — Կ. Պոլսոյ գծին երկու կողմերը բնակեալ ժողովրդեան տնտեսական նպաստաւոր վիճակը վերապահուած պէտք է համարինք նաեւ Էնկիւրիի եւ Կ. Պոլսոյ գծին երկու կողմերն հաստատեալ ժողովրդեան։ Յայտնի է թէ Ադրիանուպոլսոյ եւ Կ. Պոլսոյ միջեւ բնակեալ յոյն եւ պուլկար ժողովուրդը մանաւանդ որչափ բանուկ գործեր կ'ընէ՝ իբրեւ հողագործ, պարտիզպան, գիւղատնտես, վաճառական եւ արհեստաւոր։ Մահմետականներն այս կողմեր ագարակատիրութեամբ մեծապէս կը շահին։ Ասիկա մայրաքաղաքին մերձաւորութեան ակներեւ շնորհն է։ Այս շնորհ, բնական օրէնքով մը, չէ տրուած երկրի մը ամեն կողմերուն։ Բայց անոնք որ կրնան վայելել, ինչո՞ւ համար զուրկ մնան, ձեռներիցութեան եւ առեւտրական ու արհեստական ընկերակցութեան ոգւոյն պակասութեամբ։ Փոքր Ասիոյ մինչեւ սիրտն երկնցող այս առաջին գծի վրայ ամեն բերք բարօ պիտի ընէ, եւ եթէ մարդ միայն բերքեր հասցնելու ետեւէ ըլլայ, դարձեալ պիտի շահի։ Եւ անշուշտ աւելի պիտի շահի նա՛ որ գիտէ բերքերը բնական վիճակէն արհեստական վիճակներու վերածել։ Ինչո՞ւ համար մեր մէջէն չհասնին գինեգործութեան, գիւղատնտեսութեան, ագարակագործութեան, մեքենագործութեան վարպետներ։ Ինչո՞ւ համար չունենանք հողատէրներ որք այսպիսի մասնագէտներ կարենան գործածել ամենէն յարմար եւ խոստմնալից կէտերու վրայ, որպէս մեր նշանակած գծին երկու կողմերն։ Եթէ բան մը չսխալեցնէ մերայնոց տնտեսական աւանդամոլութիւնն, այս գծին վրայ գոնէ Հրէից զանազան գործառնութիւններու ձեռնարկելը դաս մ'ըլլալու չէ՞ այն տարրին որ ի բնէ սահմանեալ կը թուի մեծագոյն գործունէութիւնը ցուցնելու այն կողմեր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. — Երէկի Հեռագրէն երեւցաւ որ նախկին Նախարարապետ Պ. Կոպլէ կարեւոր բանախօսութեամբ մը դաւ յայտներ է որ Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ միջեւ յուսացեալ նիզակակցութիւնը չէ կնքուած, որով Ֆրանսա միմինակ կը գտնուի Եռեակ Նիզակակցութեան հանդէպ, որպէս էր 1889էն յառաջ, երբ բարեկամական մերձեցում մը յառաջ եկաւ Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ։ Եթէ Ֆրանքեւռուս նիզակակցութիւն կնքուած ըլլար, անշուշտ Պ. Կոպլէ այսպիսի ժխտական յայտարարութիւն մը չէր կրնար ընել յանուն կուսակցական ոգւոյ։ Իրաւ, այդ տեսակ կարծիք մը Պերլինի Ֆրանսական դեսպանին ալ վերագրեցաւ, որ գերման երեսփոխանի մ'ըսած է եղեր թէ Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ մէջ նիզակակցութիւն չկայ։ Բայց դեսպանն հերքեց այսպիսի խօսք մ'ըսած ըլլալն, եւ իւր գերման խօսակցին Ֆրանսերէնի անվարժութեան վերագրեց այս թիւրիմացութիւն։ Պ. Կոպլէի ճառը, սակայն, պատուական Ֆրանսերէն է, եւ եթէ մեր «Արեւելեան Հեռագրական Գործակալութիւն», որ Ֆրանսերէնի հմտութեամբ շատ չի կրնար պարծիլ, հիմնովին սխալ հասկցած չէ նախկին վարչապետին յայտարարութիւնները, Պ. Կոպլէ որոշապէս ըսեր է թէ ո՛չ միայն Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ միջեւ նիզակակցութիւն չկայ, այլ եւ առաջուան մտերմական մերձեցումն ալ նոյն չէ մնացած։ Ֆրանսա բան մը պակաս չըրաւ իւր կողմէ. Բովանդակ Ֆրանսա ծայրագոյն ռուսասիրութեամբ ոգեւորեցաւ։ Ֆրանսայի խնայասէր ժողովուրդն իւր միլիոնները չզլացաւ ռուսական թուղթերուն։ Արտաքին քաղաքականութեան մէջ Ռուսիոյ ամեն ձեռնարկներուն աջակից գտնուեցաւ Ֆրանսա։ Այնու հանդերձ, Պ. Կոպլէէ կ'իմանանք, ինչ որ Լոնտոնի լրագիրք մերթ ընդ մերթ կ'ազդարարէին, թէ Ռուսիա նախամեծար սեպած է իւր գործողութեան ազատութիւնը պահել, եւ վերջնական դաշնագրով մը չէ կապուած Ֆրանսայի հետ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ նոր Ռայխսթակին համար եթէ ոմանք կը գուշակեն թէ իւր նախորդին համակարծիք պիտի գտնուի, հակառակը պնդողներ ալ պակաս չեն։ Ի նպաստ վերջին կարծիքին, պէտք է յիշել թէ կաթոլիկ կուսակցութիւնն այս խնդրոյ վրայ երկուքի բաժնուեցաւ։ Արմատական կուսակցութեան մէջ ալ ոմանք զինուորական օրինագիծը քուէարկելու կողմն են։ Ընտրելիք հետզհետէ կը կրեն այն դասակարգերուն ազդեցութիւնն որոց քուէն կը խնդրեն։ Եւ ժողովրդեան հետ այս ուղղակի շօշափում ուրեք ուրեք կարծեաց յեղաշրջումներ յառաջ կը բերէ։ Օրինակի համար, Սիլեզիոյ նահանգին մէջ, կաթոլիկ կուսակցութեան ընտրական մասնախումբք որոշեցին ազատ թողուլ ընտրելիները՝ զինուորական օրինագծին ի նպաստ կամ ընդդէմ գործելու։ Կաթոլիկ կուսակցութիւնը միօրինակ քուէ մը չպիտի տայ։ Լեհերն որք կաթոլիկ են, բայց պաշտօնապէս «կաթոլիկ կուսակցութիւն» անուանուած կուսակցութենէն տարբեր ինքնուրոյն կուսակցութիւն մ'ունին, արդէն ծրագրին ի նպաստ քուէարկած էին, ըստ այն քաղաքականութեան որուն համեմատ Լեհք Բրուսիոյ կառավարութեան նպաստաւոր ընթացք կը բռնեն թէ՛ Ռայխսթակին եւ թէ Բրուսիոյ խորհրդարանին մէջ, ի փոխարէն հաշտ քաղաքականութեան զոր կոմս Քափրիվի, Վիլհէլմ Բ. Կայսեր ներշնչմամբ, սկսած է բանել Բոզէնի նկատմամբ։ Լեհերուն նախորդ արքեպիսկոպոս Լէտոխովսքի կարդինալ, թէեւ երբեմն Պիզմարքի ձեռամբ բանտարկեալ եւ ապա իւր պաշտօնէն վտարեալ, Հռոմայ մէջ լեհ պատուիրակութիւն մ'ընդունելով, յորդորեց Լեհերը, զինուորական օրինագծին նպաստաւոր քուէ տալերնուն համար։ Արմատական կուսակցապետ Տքթ. Ռիխտերի հետեւողաց մէջ նաեւ կան որք հայրենասիրական պարտաւորութիւն կը համարին կայսեր եւ Քափրիվի կոմսին կողմէ ջերմապէս յանձնարարեալ ծրագրին նպաստաւոր քուէ տալ։ Ամեն պարագայի մէջ, շատ ժամանակէ ի վեր է որ երեսփոխանական ընտրութիւն մը այնչափ ընդհանուր հետաքրքրութիւն չէր շարժած որչափ նոր Ռայխսթակին առաջիկայ ընտրութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍԻԱՄ. — Ռանկունէ (Պիրմանիա) կը հեռագրուի թէ եւրոպացի գաղթականք մօտալուտ կը համարին Պանկքոքի (մայրաքաղաք Սիամի) ծովային պաշարումը Ֆրանսացւոց կողմէ։ Արդ, Պանկքոք քաղաքին բնակչաց կէսէն աւելի Չինացիք են որք շատ անհանդարտ տարր մ'են, եւ կը վախցուի որ պաշարման մը առթիւ անպատեհութիւնք չծագին։ Անգլիացի բնակիչք իրենց կառավարութենէն խնդրած են մարտանաւ մը առաքումն ի պաշտպանութիւն անգլ. շահերու։

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ. — Շիրազի մէջ ծագած տեղային դժուարութիւնք երեք տեսակ են ըստ վերջին լրոյ. — Հացի թանկութիւն, պղինձ դրամի երեսէն կրուած վնասք եւ Բահայու ցեղին անհանդարտութիւն, որ Շիրազի մօտերն հաստատուած է, եւ կարգապահ ընթացքի մը չի հետեւիր սովորաբար։ Գավամ-իւլ-Միւլք, Շիրազի երեւելիներէն մին, անուանական պետն է այն ցեղին։ Թէհրանի կառավարութենէն հրաման եկեր է որ Գավամ-իւլ-Միւլք Թէհրան գայ, եւ Շիրազի քաղաքապետ չանուանուի։ Ինչպէս երէկ ծանուցինք, պաշտօնեայք ղրկուած են կամ կը ղրկուին ի Շիրազ, այս տեղային ու ցեղային գործերը կարգի դնելու։ Առեւտուրը դադարեալ կը մնայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Մեծ Սոպրանիէն, ինչպէս յայտնի է, Սահմանադրութեան մէջ մուծուած եւ սովորական Սոպրանիէին արդէն ընդունած փոփոխումները նուիրագործելու պաշտօնն ունի։ Այս փոփոխմանց մէջ երկուքը միայն ուշագրաւ են։ Ըստ առաջին դրութեան, իշխանին զաւակները պարտին օրթոտոքս մեծնալ։ Ըստ փոփոխման, իշխանին զաւակներն ալ իրենց ծնողաց կրօնին մէջ կրնան մեծնալ, բայց ասոնց ալ զաւակները պէտք է օրթոտոքս մեծնան։ Ուստի, արդի իշխանին եւ իշխանուհւոյն թոռները միայն օրթոտոքս կրօնին մէջ պիտի կրթուին, իսկ զաւակները պիտի կրնան կաթոլիկ մեծնալ, որպէս պայման դրած էին իշխանուհւոյն ծնողք։ — Միւս փոփոխումն է սովորական Սոպրանիէի եւ Մեծ Սոպրանիէի անդամոց թուոյն զեղչումն։ Ըստ առաջին դրութեան, սովորական Սոպրանիէն կ'ընտրուէր առ 10,000 հոգի մէկ երեսփոխանի հաշուով եւ Մեծ Սոպրանիէն՝ առ 5,000 հոգի մէկ երեսփոխանի հաշուով։ Սովորական Սոպրանիէն 300 եւ Մեծ Սոպրանիէն 600 երեսփոխանէ կը բաղկանար։ Երեք միլիոնէ քիչ աւելի է Պուլկարիոյ բնակչաց այժմու թիւն։ Ըստ նոր դրութեան, սովորական Սոպրանիէն 150 եւ Մեծ Սոպրանիէն 300 երեսփոխանէ պիտի բաղկանայ։ Կը յիշուի թէ Պ. Թրիքուբիս եւ Յունաստանի երեսփոխանաց թիւը զեղչեց անցեալները։

ՋԱՐԻՆ ի Սեւաստոփոլ ռուսական նաւատորմի աչքէ անցունելուն առթիւ, Աւստրիոյ լրագիրք կը խօսին Սեւ ծովու ռուսական նաւատորմին վրայ։ Նոյն ծովու ամեն նաւարանաց մէջ կ'աշխատուի նոր մարտանաւերու շինութեան, եւ գործունէութեան այս ճիւղն ամենեւին դադար չունի։ Կ'ըսուի թէ Ջարը շատ գոհ մնացեր է, եւ իւր կայսերական գոհունակութիւնն արտայայտեր է ծովակալներուն եւ շինութեան պաշտօնեաներուն։

ՌՈՒՍԻԱ. — Պաշտօնական օրագիրն Ուքազ մը հրատարակեց, որով կ'արգիլուին մարմնական պատիժք այն կանանց համար որք Ռուսիոյ այլ եւ այլ կողմերը տարագրուելու դատապարտուած են։

ՇԻԿԱԿՈՅԻ Արուեստահանդէսը մինչեւ ցարդ մեծ յաջողութեամբ մը չփայլեցաւ։ Արկածներն անպակաս եղան. Եւ երէկ իրիկուան սուրհանդակը նոր եւ ծանր արկած մը կը ծանուցանէ մեզ. Կանանց Արուեստից բաժնին մէջ, իգական ընկերակցութեան երկրորդ նստին առթիւ տախտակամածն յանկարծ խորտակեցաւ 600 քառ. ոտք մակերեւոյթի մը վրայ։ Հարիւրի չափ կանայք եւ օրիորդք, պատուիրակուհիք եւ ատենաբանուհիք, դատարկութեան մէջ գահավիժեցան ահռելի վայնասուններ արձակելով։ Շատեր մարեցան։ Ութ տիկնայք ծանրապէս վիրաւորեցան, եւ իրենց կեանքը վտանգի մէջ է։ Չենք կրնար ըսել թէ այս ցաւալի արկած փառաւոր ռէքլամ մ'ըլլայ Շիքակոյի Արուեստահանդէսին համար։ Սակայն յայտնի է թէ Շիքակոյի Արուեստահանդէսին կազմակերպիչները Փարիզի Արուեստահանդէսին կազմակերպիչներուն ճարտարութիւնը ցոյց չեն տուած մինչեւ հիմա։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — Լոնտոնի առեւտրական տուն մը, որ լուսավառութեան մեծ պատրաստութիւններ կատարած էր Քլէրէնսի հանգուցեալ դքսին ամուսնութեան համար Մէյ իշխանուհւոյն հետ, այս անգամ նոյն պատրաստութիւնները կատարելու առթիւ խոհեմութիւն դատեր է ապահովագրութիւն մը ձեռք բերել Եորքի դքսին նոյն Մէյ իշխանուհւոյ հետ ամուսնութեան տեղի չունենալու ո՛ եւ է պատահականութեան դէմ։ Ապահովագիրն 5 առ 100 համեմատութեամբ որոշուեր է։

ԲՐՈՖ. ՔՈԽ, որ Թոքախտի անյաջող դարմանովն հանրածանօթ է, ամուսնալուծութեամբ բաժնուած ըլլալով իւր կնոջմէն, այս օրերս կ'ամուսնանայ դերասանուհւոյ մը հետ, բան մը որ կ'ապացուցանէ թէ՝ հակառակ իւր բոլոր դրականութեան՝ սրտի բաբախումներուն անընտել չէ անուանի գերման գիտնականը։

Պ. ՇՕԼ, Պատէնի երկաթուղեաց ընդհանուր ճարտարագէտն, որ դրամ խորած ըլլալուն համար ձերբակալուած էր, ինքզինք կախեց Օֆէնպուրկի բանտին մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՔ Ի ՉԻՆ. — Ուաշինկթընի չինական դեսպանը տեսակցեցաւ Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին հետ, եւ հերքեց այն լուր թէ Չինաստանի մէջ բնակեալ Ամերիկացիք պիտի արտաքսուին եղեր, Միացեալ Նահանգաց մէջ հաստատեալ Չինացւոց արտաքսման փոխարէն։ Բայց եւ այնպէս, ի Չին միսիոնար ունեցող Մեթոտականք եւ այլ կրօնային յարանուանութիւնք կ'աշխատին հանրային կարծեաց մէջ շարժում մը յառաջ բերելու, որպէս զի Չինացիները վտարող օրէնքն ի գործ չդրուի ամերիկեան իշխանութեանց կողմէ։ Պեքինի կառավարութիւնն արգիլեց Չինացիներուն Մեքսիկա գաղթումը, մինչեւ որ Չինու եւ Մեքսիկայի միջեւ դաշնագիր մը կնքուելով՝ Չինացիք զերծ կացուցուին այն օրինական դրութենէն որուն ենթարկուած են Միացեալ Նահանգաց մէջ։

Պ. ՇԱՐԼ ՏԸ ԼԷՍԷՓՍ ջղային տկարութեան հետեւանօք ստամոքսի խանգարման ենթարկուած ըլլալով, բժշկական յանձնախմբի մը կարծիքն առնելէ ետեւ, կառավարութիւնը բանտէն հիւանդանոց փոխադրել տուաւ զինք։ Այս օրերս Վճռաբեկ Ատեանը պիտի քննէ բանտարկելոյն բողոքը պատժական ատենի վճռոյն դէմ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (17)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՕԼԻՕ

ԻՒԶՕՐԻ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Ա.

ՀԱՐՑԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԸ

—Ֆռոլէր աղէկ կը կարգադրէ գործերը, ըսաւ ոստիկանը ժպտելով, օրին մէկը փոխարէնը պիտի տամ իրեն։

—Այնչափ, ըսաւ դատաւորը։

—Ստորագրուա՞ծ է, պարոն դատաւոր։

—Այո։ Դուք տեսէք։

Պ. տը Մարսէյ Լիւսին տուաւ նամակը։

Սա եւս կարդաց իբր ստորագրութիւն գրուած սա բառերը.

«Դիմակաւոր մարդը։»

—Ա՞ս ինչ ըսել կուզէ։

—Իմ կարծիքս է թէ, պարոն դատաւոր, այս դիմակաւոր անձը այն մարդն է որուն գոյութիւնը յայտնեց ձեզ Մառիան իւր ջղային տագնապին մէջ, եւ որ Ֆռոլէրէն զատ մէկը չէ, հոգին այս բոլոր գործին։

Մինչ Լիւս կը խօսէր, դատաւորը ճմռթկած էր նամակն ու լամպարին կը մօտեցնէր զայն։

—Ի՞նչ կ'ընէք, պարոն դատաւոր, ըսաւ ոստիկանը լոյսն անմիջապէս անդին տանելով։

—Կուզէք որ մութին մէջ ապրելո՞ւ դատապարտէք զմեզ։

—Ամենեւին, եւ իրաւունք ունիք նամակն իսկոյն ջնջելնուդ. վասնզի, անտարակոյս կը լրտեսուինք... ի՞նչ կերպով, չեմ գիտեր. բայց մեր բոլոր շարժումները կը տեսնուին, թերեւս մեր ամենէն ջնջին խօսքերը կը լսուին...

Այս մտածելով Լիւս մէկէնմէկ ձայնը մեղմացուց։

Շարունակեց.

—Սակայն, պարոն դատաւոր, այս նամակը բոցերուն յանձնելէ առաջ, թողէք որ աղէկ մը թափանցեմ անոր գրութեան ձեւին։

Պ. տը Մարսէյ անոր տուաւ նամակը։

Լիւս պարզեց ճմռթկուած թուղթն եւ քանի մը վայրկեան կարծես միայն զբաղեցաւ իր միտքին մէջ դրոշմելով գիրերուն ձեւը եւ գրութեան ընդհանուր ոգին։

—Աղէկ, ըսաւ քանի մը վայրկեան ետքը, հազար գրի մէջ պիտի ճանչնամ հիմակ այն ձեռքը որ գծած է այս տողերը, եթէ երբեք իր ձեռքէն ելած երկու տող գիր աչքիս հանդիպի։

Ձեռքերուն մէջ պլորելով թուղթը, կարկառեց Պ. տը Մարսէյին որ անմիջապէս բոցին բռնեց զայն. քիչ յետոյ այս տարօրինակ նամակէն ուրիշ բան չմնաց եթէ ոչ ածխային բարակ մաշկ մը որ կը ցուցնէ այրած թուղթը...։ Գէթ հարցաքննիչ դատաւորն այնպէս կարծեց, վասնզի չի կրցաւ ինքզինքը զսպել եւ ըսաւ խորին ցաւով.

—Շատ կարեւոր թուղթ մը ջնջեցինք, պարոն Լիւս։

—Պէտք էր ջնջել, պարոն դատաւոր, պատասխանեց այս վերջինը, չենք կրնար ենթարկուիլ այն վրիժառութեան զոր կը սպառնան մեզ։

Բարձրաձայն արտասանելով այս բառերը, ոստիկանը բնական շարժումով մը գրպանը սպրդեց նամակին մէկ կտորը զոր յաջողած էր ճարտարութեամբ բրցունել՝ զայն ճմռթկած ատենը։

Հարցաքննիչ դատաւորը բան մը չէր տեսած, բանէ մը չէր կասկածած։

Լիւս խորին ուրախութիւն զգաց այս բանէն։

—Եթէ կը լրտեսուինք, մտածեց, պատին մէկ աննշմարելի ճեղքէն ըլլալու է, եւ իմ ձեռնածուական հնարքս անշուշտ խուսափած է մեզ դիտողներուն աչքէն, ինչպէս Պ. տը Մարսէյէն. բայց ի՞նչ մտածումով Ֆռոլէր կը հրամայէ մեզ որ այրենք նամակը... շատ պարզ բան էր ըսել մեզ որ սեղանին վրայ ձգենք զայն, եւ քանի որ մեր քնացած ատենը պիտի նորոգեն մեր ուտելիքը, միեւնոյն առթիւ կրնային ետ առնել նամակը, բան մը որ աւելի ապահովութիւն կ'ըլլար զայն գրողներուն համար։

Մինչ Լիւս այս մտածումներով կը զբաղէր, Պ. տը Մարսէյ, իր կողմէ, միտքովը կը խուզարկէր անել կացութիւնն ուր գլորուած էին, եւ քիչ քիչ իր միտքը հանդարտութիւն վերստացած էր. իրենց տարօրինակ արկածին բոլոր դարձուածքներն աչքին առջեւէն անցունելով՝ սա համոզման յանգեր էր թէ իրենց կեանքը նախնառաջ կարծուածին չափ անմիջական վտանգի ենթակայ չէր, եւ թէ արդարեւ, Լիւսի կարծիքին համեմատ, որ լաւ ճանչնալու էր փոխ-ոստիկանապետը, եթէ Ֆռոլէր անմիջապէս սպաննել տուած չէր զիրենք, պատճառն այն է որ վերին կամք մը հրամայած էր նմա որ խնայէ իրենց կեանքին։

Գալով իրենց բանտարկութեան, բանէ մը կարելի չէր կանխատեսել անոր տեւողութիւնը։

Երկու մարդերն այս զանազան մտածումներն ունեցած էին աւելի կարճ ժամանակի մէջ քան զոր պէտք եղաւ մեզ զայնս նկարագրելու։

Հարուածն այնքան անակնկալ էր եղած որ ամեն վայրկեան անոնք կը զգային խօսելէ դադրելու պէտքը՝ հետեւելու համար այն խորհրդաւոր ոլորներուն ուր կը ձգուէին իրենց մտածումներէն։ Այս նոր լռութենէն ետքն, առաջին անգամ Պ. տը Մարսէյ խօսք առաւ։

—Ո՞րչափ ժամանակէ ի վեր փակուած ենք հոս։

—Ժամը տասնըմէկն է, պատասխանեց Լիւս ժամացոյցը նայելով։

—Իրիկուա՞ն թէ առտուան տասնըմէկը։

—Կարծեմ առտուան ժամը տասնըմէկն է։ Թմբրադեղին ազդեցութիւնը տասը տասներկու ժամէն աւելի չէ կրցած տեւել. Ֆռոլէր սովորական չափով տուեր է մեզի։

—Այցելե՞նք մեր բանտը, ըսաւ դատաւորը, փոխելու համար իր ընկերոջ մտածմունքը. թէեւ մահուան սպառնալիքով արգիլուած է մեզ փախուստ փորձելը, կարծեմ թէ, պարոն Լիւս, չէք ուզեր զանց առնել հաւանականութիւնները զորս դիպուածը կրնայ մեզ ընծայել այս տեղէն դուրս ելնելու համար։

—Ո՛հ, այդ մասին իրաւունք ունիք, պարոն դատաւոր, եւ հաւատացէք որ ես մեր հակառակորդներուն սպառնալիքները բանի տեղ դնող եւ պայքարէն փախչող մարդ չեմ, ա՛ն ատեն հոս պիտի մնանք երբ դուրս ելնելն անկարելի ըլլայ։

Իրենց լամպարն առնելով Պ. տը Մարսէյ եւ իր ընկերն աչքէ անցուցին իրենց նկուղը։

Այն կողմն ուր կը գտնուէին իրենց անկողինները՝ պատին կռթնած, Լիւս իր բանալիովը զարնելով քարին, պատը խուլ եւ չոր ձայն մը հանեց՝ առանց հնչիւնի։

Փորձը շարունակուեցաւ աջակողմի պատէն։ Լիւս վերէն վար կը զարնէր, իսկ Պ. տը Մարսէյ զայն կը լուսաւորէր։

Յանկարծ այս վերջինն աղաղակ մը արձակեց, եւ քիչ մնաց որ լամպարը ձեռքէն իյնար։

—Ի՞նչ ունիք, հարցուց Լիւս, ետին դառնալով իսկոյն։

—Նայեցէք, պատասխանեց հարցաքննիչ դատաւորը, աչքը սեւեռուն եւ ձայնը մոլորուն... եւ նկուղին խորը կը ցուցնէր։

Լիւս վար դարձուց ակնարկն, ու ամեն բան բացատրուեցաւ։

Իրմէ քանի մը քայլ անդին կը բացուէին ժայռին մէջ նոր փորուած երկու փոսեր, որոց երկու կողմը, կոտրտած քարախաղերու կոյտերուն ետին, եղեւնի փայտէ երկու սնտուկներ՝ դագաղներ կը սպասէին։

Բ.

ԺԱՔ ԼՈՌՍԱՆ

Մոնմարդրի բարձունքին վրայ, Լըբիք փողոցին ծայրը գրեթէ, կը գտնուի երկյարկ տուն մը, որ մէկ կողմէն փողոցին վրայ կը նայի, իսկ միւս կողմէն պարտէզին վրայ որ կ'երկարի Քլօ-րին հակումին համեմատ, որուն դարը շատ ցից է այդ տեղ։

Այս տան մէջ, որուն՝ ճամբուն վրայ նայող կողմի փեղկերը ամրապէս գոց են միշտ, չորս հինգ տարիէ ի վեր կը բնակէր կորովի եւ ուժեղ դիմագծերով առոյգ ծերունի մը, որ թաղին մէջ ծանօթ է Պ. Ժաք անունով։ Նախկին զինուորական մը կը կարծուէր, եւ լամբակին վրայ կրած բազմագոյն վարդանիշը շատ կը նպաստէր այս կարծիքին հաստատման։

Շատ անդորր կեանք մը կը վարէր հոն, առանց շատ մենակեաց ըլլալու, պառաւ վերակացուհիի մը հետ որ իրեն համար կրակը կը նետուէր։ Տունը կը դառնար տասը տասներկու հազար ֆրանք եկամուտով, եւ բոլոր հայթայթիչներուն յարգը կը վայելէր։

Պ. Ժաք կանոնաւորապէս կէս օրին կ'ելնէր, կը նախաճաշէր, յետոյ երկար պտոյտ մը կ'ընէր, ժամը հինգին ատենները կ'երեւէր թաղին մէկ փոքր սրճարանը, տուն կը դառնար՝ ժամը եօթնուկէսին ճաշելու, եւ նորէն նոյն սրճարանը կ'երթար թուղթ խաղալու ժամը ինննէն մինչեւ առտուան մէկը։

(Շարունակելի)

ԳԱՅԼԵՐԷ ՊԱՇԱՐԵԱԼ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲՆ.— Աժտերխանէ 50 վերստ հեռի վերջերս ձեան սաստիկ փոթորիկ մը տեղի ունեցաւ։ Այն քաղաքը գացող կառախումբը պարտաւորեցաւ կանգ առնել գծին վրայ որ ծածկուած էր ձեան թանձր խաւով մը։ Յանկարծ գայլերու փոհմակ մը յարձակեցաւ, և կառախմբէն դուրս ելնողները ներս մտնելու ժամանակ չունեցած, այս գիշակեր կենդանիք փարատեցին վեց ճամբորդ, երկու մեքենավար և մէկ հնոցպան։ Ապա գայլերը պաշարեցին կառախումբը, չկրցնալով կառքերէն ներս մտնել, կազմ և պատրաստ՝ պատուհաններէն երեւցողները փարատելու։ Առտուն օգնութեան եկան շատ մը մարդիկ, բայց մինչև որ ռըվոլվէրով չսպանեցին քանիէ աւելի գայլ, փոհմակը չցրուեցաւ։ Օգնութեան եկողներէն ոմանք ևս ծանրապէս վիրաւորեցան։

ՄԱՐԱԽՆԵՐԷ ՊԱՇԱՐԵԱԼ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԸ.—Ցուրտ կլիմաներու տակ եթէ կառախումբ ձիւնէ կը պաշարուի, տաք կլիմաներու մէջ ալ կարելի է որ մարախներէ պաշարուի։ Թլէմսէնէ (Ալժերիա) կը հեռագրուի թէ Սիտի Պէլ Ապպասէ եկող կառախումբը ճամբայն կանգ առնել պարտաւորեցաւ, տեսնելով որ մարախները թանձր խաւ մը կազմած են երկաթներուն վրայ։ Երկու ժամ չկրցաւ յառաջանալ, և վերջապէս զօրաւոր վայրաշարժներ բանելով գծին վրայ նախ մաքրեցին մարախներու կոյտերն, և յետոյ երթեւեկը վերահաստատեցաւ։

ՀՐԵԱՅՔ, թուով աւելի քան 4,300, անցեալ ութնեկին մէջ Օտեսայէն, Քիէվէն և Կաւկասիայէ գաղթեցին Անգլիա և Աւստրալիա։

ՆՈՐՔԻ ԴՔՍԻՆ և ՄԷՅ իշխանուհւոյն ամուսնութեան օրը, Կլասկոյի քաղաքային խորհուրդը ձրի հացկերոյթ պիտի տայ 10 հազար աղքատներու։ Քաղաքապետն ալ քաղաքային 400 երեւելիներու մասնաւոր ճաշ պիտի տայ։ Հրապարակներու մէջ նըւագածութիւնք պիտի ըլլան։ Անգլիոյ ուրիշ քաղաքներ ալ այս մասին Կլասկոյի օրինակին կը հետեւին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ

Խառն ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ժողովն ուշադրութեան առնելով Հըրկիզեալ Նոր-Թատրոնի գետնոյն վրայ կառուցանելի չէնքին համար Բերայի Թաղական Խորհրդոյ կողմէ մատուցուած տեղեկագիրն և լսելով այս մասին Տընտեսական Խորհրդոյ կարծիքն, որ պատշաճաւոր և օգտակար կը գտնէր նոյն չէնքին կառուցումն, որոշեց շինութիւնը։ Ժողովն ընթեռնլով նաև կալուածոց հոգաբարձութեան անդամոց հրաժարագիրն և նկատելով որ իրենց անձնական զբաղմանց պատճառաւ կը հրաժարին անդառնալի կերպով, ընդունեց անոնց հրաժարականն և որոշեց յառաջիկայն ընտրել նոր հոգաբարձութիւնը։

Ժողովն՝ ընթեռնլով Կեսարիոյ առաջնորդ Գեր. Տրդատ Ծ. վարդապետի վերադարձի մասին Բ. Դրան ելած հրամանագիրն, իր Ամեն. Ս. Նախագահին յանձնեց ուղի դնել Ն. Գերապատուութիւնն դէպ իր պաշտօնատեղին։

Ժողովն իմանալով Վանայ առաջնորդարանէն հաղորդուած տեղեկութիւններէն թէ միճակին պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Սահակ վարդապետ տակաւին չէ գացած իր պաշտօնատեղին, որոշեց հեռագրով կարեւորն յանձնարարել իրեն։

Ամասիոյ առաջնորդարանն՝ Ազգաթ Հանի գիւղի եկեղեցւոյ շինութեան հրամանն առնելու համար խնդիր մատուցած էր, սակայն ժողովն նկատելով որ այսպիսի շինութեանց համար օրինաց տրամադրած գործողութիւնք չէին լրացուած, որոշեց տալ պէտք եղած հրահանգը։

Ասոնցմէ զատ՝ ժողովն զբաղեցաւ նաև յարաբերական ու ամուսնական խնդիրներով։

Տնտեսական Խորհուրդն իր սովորական նիստը գումարեց երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Բերայի հրկիզեալ թատրոնի գետնոյն վրայ վարձակալ ճարտարապետ Թօփալեան էֆէնտիի կողմէ առաջարկուած յատակագծին համեմատ կառուցանելի չէնքին վերաբերմամբ Բերայի Թաղական Խորհրդոյ կողմէ Քաղաքական Ժողովոյ մատուցեալ և անտի Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնարարեալ տեղեկագիրն ու յարակից յատակագծերն ուշադրութեան առնելով և իր զանազան ձեւերուն մէջ ուսումնասիրելով՝ պատշաճաւոր և օգտակար գտաւ առաջարկեալ չէնքին կառուցումն և բստ այնմ՝ իր կարծիքն յայտագրեց Քաղաքական Ժողովոյ։

Զմիւռնիա բնակեալ Լաթիֆեան եղբարց կողմէ Ակնայ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ կտակեալ Սեօզէի ագարակի մասին յիշեալ ընտանեաց և Ակնայ գաւառական վարչութեան ներկայացուցած տեղեկութիւնները լսելով՝ կարեւորն տնօրինեց։

Սամաթիոյ եկեղեցապատկան կալուածոց նորոգութեան և Թաղական խորհրդոյ կողմէ առաջարկեալ փոխառութեան մասին Քաղաքական Ժողովն իր հաւանութիւնը տուած լինելով՝ կարեւորն յանձնարարեց Սամաթիոյ Թաղական Խորհրդոյ։

Գումգաբուի գրոց ազգ. վարժարանի չէնքը, նախընթաց նստի որոշման համաձայն, ճարտարապետական քննութեան ենթարկուած և հարկ եղած տեղեկագիրը մատուցուած լինելով՝ բստ այնմ Խորհուրդն իր կարծիքն յայտագրեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Բաց աստի, զբաղեցաւ Գանտիլլիի, Բերայի, Գընալը կղզիի և Գատը գիւղի եկեղեցեաց վերաբերեալ կալուածական և հաշուական խնդիրներով, և որոշեց յաջորդ նիստը գումարել յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ժամ 3ին ի Ղալաթիա և գլխաւորաբար զբաղիլ Ազգ. Հիւանդանոցի 93—94 տարւոյ եկամտացոյցին քննութեամբ։

Յառաջիկայ կիրակի օր Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն եկեղեցւոյն մէջ։

Կը լսենք թէ Խառն ժողովն իր երէկի նստին մէջ ընդունած է Արժ. Վահան վարդապետ Ցակոբեանի հրաժարականն յառաջնորդութենէ Արաբկիրու և թէ ուրիշ վիճակ մը պիտի առաջարկուի նմա, ի մէջ այլոց Տիարպէքիրի վիճակը։

Երաժշտապետ Համբարձում էֆէնտի Չերչեան, որ Արմաշու դպրեվանուց մէջ կը դասախօսէ, պատրաստած է Շարականի ու Ժամագրքի ամբողջ ձայնագրութիւնն, որ պիտի տըպագրուի։ Համբարձում էֆէնտի մայրաքաղաքս եկած և իր այդ կարեւոր աշխատութիւնը մատուցած է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

ԹՕՓԱԼԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Ինչպէս որ կերեւի վերև հրատարակուած Վարչական Տնօրինութիւններէն, Խառն ժողովն իր երէկի նստին մէջ ընդունած է Թօփալեան ծրագիրն որուն համեմատ, ինչպէս կը յիշուի, ճաշարան-գարեջրատուն մը և հանդիսից ու հացկերոյթներու յատուկ սրահներ պարունակող մեծ չէնք մը պիտի կառուցուի Հրկիզեալ Նոր Թատրոնին տեղ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս ներկայիւս կը փութայ յայտարարել թէ Դպրոցասէր Տիկնանց Պատ. Ընկերութիւնը բարեհաճած է նըւիրել մէկ օսմանեան ոսկի փոխան ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՋԻ, հանգուցեալ Մկրտիչ Ս. Ֆըրնտըգլեանի յիշատակին համար։ (Կնք.)

Այրի տիկին Նունիկ Թօփճանեան և իր զաւակներն իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամեն ազգականաց և բարեկամաց որք հանգուցեալ ԽԱՋԻԿ ԷՖԷՆՏԻ ԹՕՓՃԱՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելով, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Սարգիս էֆէնտի Խմէրեան և ընտանիքը իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամեն ազգականաց և բարեկամաց որք վաղամեռիկ ՏԻԿԻՆ ԷՖԹԻԿ ԽՄԷՐԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելով, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Աբրահամ էֆէնտի Այվազեանի պատրաստած ՇԱՐԻՆ երկրորդ հատորը, որ կը պարունակէ հետեւեալ կենսագրութիւնները. Մեծ-Հիւնքեար-պէյէնտի քահանան. Ցակոբ Շահան Ջրպետ.— Տիրացու Միրզայէ.— Տ. Երեմիա քահանայ Եթամեան.— Քանաքեռցի Խաչատուր.— Պետրոս Կ. Թընկըր.— Մ. Ղազարեան Պայտարեանց։ Կեդրոնատեղին է Պաղտատեան գրատունը եւ կը ծախուի բոլոր գրավաճառներու քով, 6 ղրուշ գնով։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան Թղթատարական մասին խորհրդական Բրոյ էֆէնտիի և մասնագէտ խորհրդական Էմիլ էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Սպարապետի Դրան դիւանապետ Րաիֆ էֆէնտիի, Պոլսոյ օտար ապրանաց մաքսատան հաշուակալութեան առաջին քարտուղար Մուսթաֆա էֆէնտիի, Քիոսի գաւառին հաշուակալ Խալիլ էֆէնտիի, Պոլսոյ Նամակատան պաշտօնեաներէն Հաֆըզ Նազիֆ էֆէնտիի և Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան հաշուեքննիչ դիւանի քարտուղարներէն Նաղըմ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Տիարպէքիրի Թղթատարական պաշտօնեայ Ապտուլլահ էֆէնտիի։

Բալիսէի աստիճան՝ Սկիւտարի Նախնական դատարանին օգնական անդամ Եահեա Զէքեայի էֆէնտիի, Պոլսոյ օտար ապրանաց մաքսատան հաշուակալութեան երկրորդ քարտուղար Մէհմէտ էֆէնտիի, Թըրնովոյի արձանագրիչ Շիւքրի էֆէնտիի, մրգեղինաց մաքսատան Թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Րիֆաթ էֆէնտիի, օգնականին՝ Բէշիր պէյի, Ղալաթիոյ մաքսատան ներքին ճիւղին գնահատիչ Հալիմ էֆէնտիի և Պոլսոյ ներքին ապրանաց մաքսատան գնահատիչ Մէհմէտ էֆէնտիի։

Պարսկաստանի Խոյ քաղաքին և Սալմաստի օսմանեան հիւպատոս անուանեցաւ Զ. զօրաբանակի սպայակոյտի հազարապետներէն Մուսթաֆա պէյ։

Սուրիոյ կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Մէհմէտ Մուճիպ էֆէնտի, նախորդ նախագահ կեդրոնական նախնական դատարանին Գասթամունիի։

Հալէպի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Ճէմիլ էֆէնտի, նախագահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Մուսուլի, և իրեն յաջորդեց Րէուֆ պէյ, ընդհանուր դատախազի օգնական Հոտէյտայի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Զօրաբանակի 18րդ զօրաբաժնին (Բէօճէհեա) հրամանատար և Սպարապետի Դրան զինուորական ատեանի նախագահ ֆէրիգ Ահմէտ Վասֆի փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Սպարապետի Դրան ռազմական-զինուորաց ճիւղին հաշուակալութեան տնօրէն Թահսին էֆէնտիի և նոյն ճիւղին առաջին քարտուղար Շէմսէտտին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բէթիմիյի (Կրետէ) Ցունաց առաջնորդ Տ. Պրոդոսի։

ԻՆԱՅԵԹ ՊԱՇԱ.— Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.— Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ գարնան եղանակին մէջ մայրաքաղաքիս բարձրագոյն վարժարանաց ուսուցիչներուն և աշակերտներուն Քեաղըթխանէի մէջ կարգաւ հացկերոյթներ տրուին՝ կայս. մասնաւոր արկեղ ծախիւք։ Կայս. սոյն Իրատէին համաձայն՝ երէկ առաւօտ, զինուորական բարձրագոյն վարժարանի ուսուցիչք և աշակերտք զինուորական նուագածուաց խումբի մը առաջնորդութեամբ Քեաղըթխանէ գնացին։ Վարժարանէն մեկնելէ առաջ Թնդանօթարանի ինչպէս նաև զինուորական վարժարանաց ընդհանուր վերատեսուչ Զէքի փաշա բանախօսութիւն մը ընելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին և ուսուցիչք ու աշակերտք մասնակցեցան բարեմաղթութեանց։ Քեաղըթխանէի մէջ ևս կրօնական պաշտօնեայ մը բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին և ուսուցիչներն ու աշակերտք երիցս «Բատիշահըմ չօգ եաշա» գոչեցին։ Վարժարանին ուսուցիչք թէ միջօրէի և թէ իրիկուան ճաշերը Քեաղըթխանէի մէջ ընելով վարժարան վերադարձան։ Նուագածուաց խումբն ալ ատեն ատեն նուագեց։

ԱՆԳԼԻՈՅ Վիքթօրիա թագուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ն. Վեհափառութեան, որ ի պատասխանի հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնած է։

Կայս. պալատան կողմէ արարողապետ Մունիր փաշա և կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա ինչպէս նաև Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք երէկ անգլիական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Երէկ դեսպանատան մատրան մէջ գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան ի ներկայութեան դեսպանին, դեսպանատան պաշտօնէից և անգլիական գաղթականութեան երեւելեաց։ Միջօրէէն յետոյ, դեսպանատան պարտէզին մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան բարձրաստիճան պաշտօնատարք, դեսպանք և այլք։

Օսմանեան պահակ շոգենաւն, որ դրօշներով զարդարուած էր, միջօրէին քանի և մէկ թնդանօթներ արձակեց։

* *

Անգլիոյ վեհ. Վիքթօրիա թագուհին երէկ իր ծննդեան 74րդ տարին լրացնելով 75րդ տարին մտած է և 56 տարիէ ի վեր կը գահակալէ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի փոխանորդ կարգուած է Գաբուտաղի առաջնորդ Տ. Եէրվասիոս Օրոլօզաս, որ մայրաքաղաքս եկած ըլլալով, երէկ իր պաշտօնի գլուխն անցաւ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ.— Ռուս կառավարութիւնն Ալէքսանտր Նեւսքի պատուանշանին առաջին աստիճանը նուիրած է Երուսաղեմայ Ցունաց Պատրիարք Տ. Գերասիմոսի և Ս. Վլատիմիրի երկրորդ աստիճանն՝ Ցորդանանի եպիսկոպոս Տ. Էպիփանիոսի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանաց գործածութիւնը։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէօնի պատուանշանը նուիրած է Տօքթ. Նաֆիլեան փաշային։

—Պարսից Շահն Առիւծու և Արեգական պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Կ. Պոլսոյ պապական նուիրակ Տ. Պոնէթթիի։

ՆԱԶԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.—Լ. Հէլէա կը ծանուցանէ թէ կայս. Իրատէ մը Պ. Շառլ Փոռժիին շնորհած է Պրուսա քաղաքը կազով լուսաւորելու մենաշնորհը։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ընկերութեան 1892 տարւոյ հաշուեցոյցէն կ'երեւի թէ 3,935,189 ֆրանք շահ բրած է, որուն մէջ է նաև նախորդ տարեշրջանէն փոխանցուած շահու գումարը՝ 254,106 ֆրանք։ Վերոյիշեալ գումարը պիտի բաշխուի հետեւեալ կերպով. 2,600,000 ֆրանք բաժնետէրերուն, մէն մի բաժնեթղթի վրայ 26 ֆր., սովորական պահեստին յատկանալի 184,054 ֆր., գլխաւճարի՝ 280,000 ֆր., նիւթեղինաց նորոգման ծախուց՝ 600 հազար ֆր. և 1893 տարւոյ հաշւոյն փոխադրելի՝ 271,135 ֆրանք։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Ժողովն իր երեքշաբթի օրուան նստին մէջ որոշած է ջնջել բժշկական քննութիւնն, որ յարդ ի գործ կը դրուէր Պելճիքայէ, Հոլանտայէ, Ռուսիոյ հարաւային ու հիւսիսային մասերէն ու Պէլուճիսթանի ծովերէն եկող նաւերու համար։

ՓԼՈՒԶՈՒՄ.— Տրապիզոնի Կիւմիշխանէ գաւառի Տօրուլ գաւառակի Պէյատան գիւղին մէջ մայիս 7ի գիշերը մզկիթ մը, եկեղեցի մը, իսլամաց ու քրիստոնէից երկու վարժարաններ և վաթսունի չափ տուներ բոլորովին փլչեր և ինկեր են մօտէն անցնող գետակին մէջ։ Փլուզման նշաններն առաջուընէ զգացուած ըլլալով՝ բնակիչք անմիջապէս դուրս հաներ են և այդ կերպիւ մարդու կորուստ բնաւ չէ պատահեր։

Գայմագամն այդ արկածն իմանալով անմիջապէս պաշտօնեայներով նոյն գիւղը գնացեր և հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր է բացը մնացած ժողովուրդը պատսպարելու և անոնց ապրուստն հոգալու համար։ Գաւառին ու գաւառակին բնակիչներէն անմիջապէս հանգանակութիւն կատարելով բաշխուեր է արկածելոց։

ՆՈՐ ՇԷՆՔԵՐ.— Հանրային Պարտուց վարչութեան յատկանալի նոր շէնքին կառուցումը փոյթով առաջ կը տարուի։ 12էն 16 կանգուն խորութեամբ հիմերը հողին բարձրութեան հասած են արդէն։ Ամբողջ գետնին տարածութիւնն է 28,000 կանգուն, բայց շէնքը անոր քառորդ մասը միայն պիտի գրաւէ, իսկ մնացեալին վրայ ծառեր պիտի անկուին։ Այս գետինը գնուած է 14,000 ոսկիի, և շէնքին ճարտարապետ Պ. Վալօրիի հաշուով՝ շինութեան ծախքը պիտի հասնի 50,000 ոսկիի։ Հիմերուն համար պեղումներ կատարուած պահուն, Բիւզանդեան հին մատուռ մը երեւան հանուած է։

Ի Ծիրպայի ևս ձեռնարկուած է այն նոր շէնքին կառուցման, ուր պիտի հաստատուին Պ. Բէրսի Պալլթի կազմած օսմ. սիկառէթներու արտածման ընկերութեան կեդրոնական գրասենեակները։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՔ.—Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առած է ծրագիր մը, որ կառաջարկէ լուսանկարիչներէն տուրք մը առնել և բարձրագոյն վարժարաններէ շրջանաւարտ ելնող բժիշկներու և այլոց վկայականներուն կցել անոնց տէրերուն լուսանկարները։

—Պէլճիքացի վաճառական Պ. Քօսթա, Ելմտական Նախարարութեան դիմելով խնդրած է որ Կարմիր ծովու եզերքներէն ու նոյն ծովու կղզիներէն Կուանօ կոչուած ծիրտին (Թռչնոց աղբ) արտածման արտօնութիւնն իրեն տրուի։

Խնդրարկուն՝ կայս. կառավարութեան համար նիւթական ինչ ինչ շահեր ապահոված է։ Ելմտական Նախարարութեան և խնդրարկուին միջև այդ առթիւ պայմանագրութիւն մը կնքուած է։ Այդ պայմանագրութիւն կը քննուի Նախարարաց Խորհրդոյ մէջ։

ՎԱՆԱՑ Ատիլճէվազ գաւառակը հեռագրական կայարան մը հաստատուելով հաղորդակցութեանց սկսած են։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ յունաց թաղին մէջ այս կիրակի օր հրդեհ ծագելով փայտաշէն չորս տուներ այրեր են։

ՊԻՐԷՆԻ օսմանեան հիւպատոսարանին մէջ գողութիւն մը կատարուելով, ի միջի այլոց թանկագին մասանի մը ևս գողցուեր է։ Ոստիկանութիւնն իմանալով ձերբակալեր է հիւպատոսարանի սպասաւորներէն մէկն ինչպէս նաև կին մը, սակայն տակաւին բան մը երեւան ելած չէ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Սէլամիյէ ու Եէնիմահալլէ թաղերու մէջ հարսանիք երեւան ելած ըլլալով Թաղապետական բժիշկն հարկ եղած միջոցները ձեռք առած և միանգամայն հարկ զգացած է որ այդ կողմերու նախնական վարժարանք առժամաբար փակուին, որպէսզի հիւանդութիւնը չը ճարակի։

ԱՆԾՈՒԽ ՎԱՌՕԴ.— Օսմանեան անծուխ վառօդին և եւրոպականին փորձերը կը կատարուին յատուկ յանձնաժողովի մը կողմէ։ Մօռնինկ-Փօսթ կ'իմանայ թէ այդ փորձերով հաստատուած է որ օսմանեան անծուխ վառօդը գերազանց է եւրոպականէն։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՏՆՕՐԷՆ.— Կարնոյ կրթական տնօրէն անուանուած է Վէհպի էֆէնտի, կրթական տնօրէն Վանայ, և իրեն յաջորդած է Մէյզի էֆէնտի։

Պ. ՔԱՌԻԼԱ, արտօնատէր Անատօլուի երկաթուղւոյ, երէկ իրիկուն Վիէննայէ մայրաքաղաքս եկաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախմբով։

ՎԱՐՁՈՒ ԿԱՌՔԵՐԸ.— Վարձու կառքերու նոր կանոնագրութեան համաձայն, նախընթաց օր Թաղապետական պաշտօնեայք սկսած են աչքէ անցունել Պոլսոյ կառքերը։ Հրամայուած են անոնց տէրերուն որ ա՛լ չգործածեն երկար ատեն գործածուած կառքերը, իսկ հնար եղածները նորոգեն։ Գալով ձիերուն, խստիւ արգիլուեցաւ կառապաններուն՝ հիւանդ կենդանիներ լծել կամ չարաչար խարազանել զանոնք, ինչպէս կ'ընեն կառապաններու մեծագոյն մասը։

ՊՈՒԼԿԱՐ-ՏԱՂԻ ՀԱՆՔԸ.—Առաջարկներ մատուցուած են Բ. Դրան, Պուլկար-Տաղի արծաթախառն կապարի հանքերու շահագործումն ընդարձակելու համար։ Արդի դրութեամբ տարին 3000 տակառաչափ հանածոյ կ'ելլէ այդ հանքերէն, մինչ ընկերութեան դրամագլուխն աւելցունելով և աշխատութեանց եղանակը բարելաւելով, կը յուսացուի աւոր հնգապատիկը ձեռք բերել։ Այս նպատակաւ ծրագիր մը ներկայացուցած է Սէլիմ էֆէնտի Մէհմէտ, որ դրամատերց խումբ մըն ալ գտած է, կ'ըսուի։

ՔԱՐՏԷՍ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է պատրաստել քարտէսներն այն ծովեզերաց, որք կը գտնուին Պոլսոյ քարափանց ընկերութեան մենաշնորհի շրջանակին մէջ։ Ծովային գործոց և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան և Քաղաքապետութեան կողմէ կարգեալ պաշտօնեայներէ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ ամեն շաբթու՝ շաբաթ, երեքշաբթի ու չորեքշաբթի օրերն՝ ընկերութեան երկրաչափներուն հետ ի նիստ պիտի գումարի Թնդանօթարանի պաշտօնատան մէջ և քարտէսները պիտի պատրաստէ։

ՋԻՒԹԱՊՏՈՒՂ հասնող վայրերու մէջ տեղացած անձրեւները մեծապէս նպաստեր են ձիթենիներուն, որով կենթադրուի թէ ձիթապտուղի բերքն այս տարի խիստ առատ պիտի ըլլայ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 24 Մայիս.—Թագաւորը միայն դատական նախարարին հրաժարականն ընդունեց։ Հրաւիրեց զՊ. Ճոլիթթի նախարարութիւնն ամբողջացնելու։ Ծերակուտական Պ. Էօլա ընդունեց դատական նախարարի պաշտօնն և ծերակուտական Պ. Բաչիլարտո ելմտական նախարար եղաւ։

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.—30,000 բուտ քարիւղ կրող նաւ մը կրակ առաւ Վոլկա գետին վրայ մերձ ի Քազան, քարիւղաբարձ ուրիշ նաւերու մէջ տեղ. բայց հրդեհին տարածման առաջքն առնուլ կարելի եղաւ։

—Հրատարակեցաւ այն Ուքազն որով մէկ քառորդ տուրք կը դրուի արտածեալ կամ ներածեալ ամեն 100 րուպլի թղթադրամին վրայ, չհաշտութիւնը սահմանափակելու համար։

ՊՐՈՒՍԷԼ.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովոյն գործաւորական անդամ Պ. Պասլի և Պ. Լամանտէն, որք եկած էին հանքագործներու համաժողովոյն ներկայ ըլլալու, հրաւիրուեցան կէս գիշերէն առաջ չուել Պելճիոյ մայրաքաղաքէն։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Կ. Պոլսոյ ռումէն դեսպանին «Թագ Ռումանիոյ» պատուանշանին մեծ ժապաւէնը տուաւ իր Թագաւորը։

ԱԹԷՆՔ.—Երէկ և առաջի օրը սաստիկ երկրաշարժ հոս։

ՊԵՐԼԻՆ.—Նորթ Տոյչէ կը հերքէ այն լուր թէ Կայսրն յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակէ ընտրութեանց սկսելէն յառաջ։

—Կայսրը փափաք յայտներ է Սերպիոյ պատանի Թագաւորին հետ այն բարեկամական յարաբերութիւնները տածելու զորս կը տածեր անոր հօր հետ և մաղթանքներ ըրեր է Սերպիոյ բարօրութեան համար։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ, 24 մայիս.— Մայիս 11էն մինչեւ 20 Սուէզի ջրանցքէն անցնող 115 նաւերու տասնօրեայ հասոյթն եղած է 2,300,000 ֆրանք։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 13 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 5/8
3 » Փարիզի	22 85

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. (Միաց. Դ. Ալքի)	23 34
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	23 30 1/2
Կէս օրին	23 31 1/2
Թանկլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» ժամ 3ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Թիւն	Պէռի	55
	»	33
	»	25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 20
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	8 02
Պանք տը Փօնս.	» »	5
Օսս. Շանժ է վալէօր	» »	4 35
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 16
Թրամուէյ	» »	570
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	452 1/2
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	88 1/2
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 33
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Մարք Գերմանական ոսկի)	»	107 30
Իմբէրիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 17
Րուպլ Թղթադրամ	»	8 69
Մէճ. արծաթ (տարբ.)	»	197 30
Մանր արծաթ	»	103 10
Մէթալիք	»	96 30
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 24 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 42
» » 4 1/2 %	106 02
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 87
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	488 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	442 50
Օսմանեան Երկաթուղի	88 87
» Րէժիի բաժնեթուղթք	374 06
Պանք Օթօման	593 12
Քրէտի Լիօնէ	763 75
Իտալական Ռանթ 5 %	92 55
Եգիպտական միացեալ	506 60
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 285
Պոմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ)	[illegible] 12

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Մայիս

Անգլ. քօնսօլիտէ	98 31
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 62
» » » Ա.	55
» » » Բ.	33
» » » Գ.	22 25
Օսմ. փոխառութիւն 1871	97
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	94 75
Պանք Օթօման	13 56
Այտընի երկաթուղի	16
Գասապայի երկաթուղի	13
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	99 12
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիյալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	105 25
Հելլենական	56
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 512

ՊԵՐԼԻՆ, 24 Մայիս

Օսմանեան Երկաթուղի	89 60
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 295
» Փարիզի »	80 65

ՎԻԵՆՆԱ, 24 Մայիս

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 90
Փարիզի »	48 90
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	183
» Երկաթուղի	50 60

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՕԴԱՉՈՒ

Ո՛վ չըղձար, այս նիւթական աշխարհէն, գետներու անհարթ հողէն, քաղաքին կարծր սալայատակէն վեր բարձրանալ, վեր օդին մէջ ելել, այերին մեղմ ու կակուղ շօշափումը զգալ, զեփիւռին հետ օրօրուիլ, արեգական ջերմ և կազդուրիչ ճառագայթներ՝ մաքուր ու անարատ՝ տակաւին վար չհասած վայելել, ծառէն քաղուած և ծառին վրայ ճաշակուած պտուղի մը պէս։ Վերէն, շատ վերէն, դիտել գետնաքարշ մարդկութիւնը, ուր մրջիւնի չափ փոքր երեւցող արարածներ մեծ մասամբ զիրար կը խածնեն պատառ մը հացի համար։ Բանաստեղծներու մենաշնորհը համարուած է այն բարձրաթռիչ կեանքը, եթերը, խոյալը, օդայինը, այերայինը, և այլն, և այլն, լուսն բառովն ըսենք—վերացականը,— և սակայն այս վերացականը բնագէտները ու մեքենագէտները պիտի իրագործեն։

Քիչ ատենէն պիտի թռչինք։ Հաւատացէ՛ք այս խօսքիս։

Իղձեր կան որոնց համար գիտութիւնը կըսէ թէ անկարելի է որ իրագործուին։ Օրինակի համար, դեռ կան մարդիկ որ կաշխատին յարատեւ շարժումը (mouvement perpétuel) գտնել։ ապացուցեալ է թէ այս անկարելի է։ Կան որ կը յուսան կարենալ գծել քառակուսի մը որուն մակերեւոյթը ճիշդ հաւասար ըլլայ շրջանակի մը մակերեւոյթին, այս ալ անկարելի է։ Կան ուրիշ շատ մը անկարելիութիւններ որոց վրայ սակայն քրտինք թափողներ, ուղեղ հալեցնողներ կան. ասոնք ամենքն ալ ի զուր կաշխատին, և ես պիտի ըսեմ, իրենց ապարդիւն աշխատութիւնն կրնայ համարուիլ յարատեւ շարժում։ Բայց եթէ կան աշխատողներ օդապարիկը ճամբորդութեան գործիքի մը, օդանաւի մը վերածելու, ասոնք պիտի յաջողին, ասոնք յաջողելու մեծ յոյս ունին, աւելի առաջ կերթամ՝ ասոնք յաջողելու վրայ են, և գիտութիւնը կըսէ իրենց թէ կարելի բան մ'է այս։ Տեսականը կատարելապէս կարելիութիւն կը յայտնէ և գործնականը միայն կը մնայ հասցնել իրագործման պայմաններու։ Օդին մէջ վերացականը վերացական չէ այլ ևս։

Երկու տեսակ օդանաւեր կան շինուելիք. կան որ օդէն աւելի ծանր, և կան որ օդէն աւելի թեթեւ են։ Առաջինները՝ այնպիսի մեքենայներ են որ երբ շարժման դրուին, այն շարժմամբ իսկ օդին մէջ կը բարձրանան և կընթանան, այնպէս ինչպէս մեզի կենգանի օրինակ մը Թռչնոց երթեւեկը։ Իսկ երկրորդներն են օդապարիկները որք թեթեւ կազերով լեցուած՝ ինքնին կը բարձրանան մթնոլորտին մէջ, և միմիայն զանոնք ուղղել ու առաջ տանիլ կը մնայ մարդկային ճարտարութեան։

Այն օրը, յորում մարդ պիտի կարենայ շինել այնպիսի մեքենայ մը, որ շատ թեթեւ ըլլայ և թեթեւութեամբն ալ շատ զօրութիւն ունենայ արտադրելու, այս խնդրական կատարեալ մեքենային կրնայ ցոյց տրուած երկու եղանակով օդանաւը մղել, տանիլ։

Ինչպէս կրնանք, ի՞նչ օրէնքով կրնանք օդէն ծանր մեքենայ մը օդէն վեր բռնել։ Այս հարցման պատասխանելու համար փոխանակ խորունկ մեքենագիտական հաշիւներ մէջտեղ դնելու, փորձառական մեթոտով ջանամ բացատրել։ Թռուցիկը գիտէք ինչ բան է։ Պատանեաց համար անմեղ և ճարտար խաղալիկ մը, որ Ֆրանքլինի ձեռք բնագիտական գործիք դարձաւ, և մեքենագործներու ձեռք օդաչու նաւու օրինակ։ Արդարեւ, թռուցիկ մը որ օդէն ծանր է, ինչպէ՞ս վերը կը կենայ։ Որովհետեւ հով կը փչէ, և հովը անիկայ վեր կը բռնէ։ Արդ, երբ հով չկայ, թռուցիկին թելին ծայրը բռնողը, արագ արագ վազելով չկրնա՞ր զայն վերը կեցնել։ Փորձը շատ անգամ կատարուած է։ Եւ եթէ թռուցիկը փոխանակ չուանով մը կապուած ըլլալու և ծայրէն բռնողը փոխանակ արագ վազելու, նոյն ինքն պարունակէ զինքն առաջ տանող գործիքը, այն ատեն վերը պիտի մնայ և ցորչափ շարժող մեքենան շարունակէ շարժիլ, և վար պիտի իյնէ երբ մեքենան դադրի շարժելէ։ Թռչունները այսպէս կ'ընեն։ Ուրեմն փորձուած է, և փորձեալը կրկին փորձելը գիտէք ինչ բան է։

Եթէ կայ դժուարին բան մը, այն է շարժիչ մեքենան գտնել, թռուցիկին վրայ զետեղել, և տալ հարկ եղած համեմատութիւնները։ Նոյն մեքենան օդապարիկին, այսինքն թեթեւ կազով լի փամփուշտով վեր ելլող մեքենային ալ կը յարմարի։

Այս տեսութեան վրայ, ամենուն ջանքն է թեթեւ և զօրաւոր մեքենայ շինել, շոգեշարժ մեքենայ և կամ ելեկտրական մեքենայ։ Անգղիացի ճարտարագէտ մը, Մաքսիմ անունով, կը խոստանայ շինել շոգեշարժ մեքենայ մը որ երկու հարիւր ձիու զօրութիւն ունենայ (և մինչեւ 300 ձիու զօրութիւն տայ) և մեքենայ, կաթսայ, ջրհան, սարուած, անիւք, պատուականք և այլն, ամենքը միասին միմիայն 816 քիլոկրամ կշռէ։ Այս գրեթէ անհաւատալի բան է։ Բայց եթէ այս մեքենան, իրեն համեմատութեամբ շինուած թռուցիկի մը վրայ հաստատենք, արագ արագ դառնալով օդն այնպէս պիտի մղէ որ թռուցիկը 24 քիլոկրամ զօրութեամբ վեր պիտի համբառնայ և անոր պիտի տայ մէկ երկվայրկեանի մէջ 20 մեթր արագութիւն, ըսել է ժամը 72 քիլոմեթր։

Բայց ո՞վ գիտէ թէ առաւել չպիտի կատարելագործուի շոգեշարժ մեքենան, զոր օրինակ, հանքածուխի տեղ քարիւղ կամ այլ թեթեւ վառելիք գործածելով։ Հաշիւ եղած է թէ, ելեկտրական մեքենան բաղդատաբար առաւել ծանր է քան այս կերպ շոգեշարժ մեքենայ մը։

Ուրիշ կարծիք մ'ալ կայ։

Չե՞ կարելի, արդեօք, առագաստանաւերու նման, հովին արագութիւնն և զօրութիւնը գործածել—եթէ հով կայ—որով շատ կը դիւրանայ միասին ածուխ տանելու և մեքենայ հաստատելու գործը, և միթէ առագաստանաւերը, շատ անգամ, նոյն իսկ հովին զօրութիւնը չե՞ն գործածեր հովին դէմ քալելու համար։ Բայց այս տեսակէտով խնդիրը տակաւին հասուն չէ։ Մեքենագիտաց բոլոր ուշը դարձած է շոգեշարժին վրայ։ Եւ իրաւունք ունին, քանի որ կատարելագործելու վրայ են դեռ։

Նազուսոյ օդապարիկ մը կարգ մը առաւելութիւններ ունի օդաչու նաւին վրայ։ Նախ ինքնին կը բարձրանայ, հետեւաբար բաւ է չուանները քակել մեկնելու համար։ Ապա դիւրաւ վար կ'իջնէ, փոքր առ փոքր կազը պարպելով։

Մեր նկարագրած օդանաւը ճամբայ հանել բաւական դժուար է։ Ճիշդ այնպէս, ինչպէս սկզբնական ճիգ մը հարկ է թռուցիկ մը վերցնելու համար։ Բայց անգամ մը որ ճամբայ ելաւ, ալ կ'երթայ, արագ կ'երթայ, օդապարիկէն շատ արագ, ինչու որ չունի անոր ահագին փամփուշտը, որ մեծ ծաւալովը օդին մէջ արգելք կ'ըլլայ արագութեան, և որ եթէ հովը սաստիկ ըլլայ, չէ կարող դիմադրել։ Եթէ օդապարիկ մը Բարիզէն Մարսիլիա, հանդարտ օդով, 16 ժամէն պիտի երթայ, և ճամբան պիտի հարկադրի կանգ առնել՝ ածուխ առնելու համար, ընդհակառակն օդանաւը, մէկ շունչով, 9 ժամէն պիտի երթայ հասնի։ Միայն սա ուրիշ դժուարութիւն մ'ալ ունի, այն է վար իջնելու անպատեհութիւնը։ Երբ մեքենան դադրի շարժելէ, մեր բաղդատեալ թռուցիկը մէկէն ի մէկ վար պիտի գլորի, և չպիտի կարենայ ուզած տեղը իջնալ։ Շարժումը փոքր առ փոքր կասեցնելով իսկ, դարձեալ դժուար պիտի ըլլայ ուզած տեղը իջնելու, և մէն մի ճամբորդութեան գետինը զարնուելով, ջախջախուելու, փշրելու վիճակին մէջ պիտի ըլլայ, ճիշդ այնպէս, ինչպէս պատահած է անոնց, որք թռչնոյ նմանելու նպատակաւ փորձած են արհեստական թեւեր շինել և տանիքէն թռչիլ փորձել։

Ռեւիւ—Սիանթիֆիք, որոյ 20 մայիսի շաբաթ աւուր թիւէն կը քաղեմ այս տեղեկութիւնները, կը խրատէ այս առաջին փորձն ընել հետեւեալ կերպով, որպէս զի եթէ անկում և ջախջախում տեղի ունենայ, մարդու կենաց և նիւթեղէն վնաս չպատահի։

Կ'առաջարկէ գործիքը շինել, և մէջը մեքենագործներով հանդերձ փոխադրել կղզիի մը մէջ։ Ապա կղզիէն արձակել։ Ամեն կողմ ջուր ըլլալով և օդանաւն այնպէս շինելով որ ջրոյ մէջ չընկղմի, եթէ վար իյնելու փորձերը կատարեն և չյաջողին, որ և իցէ անկման շարժում չյաջողած ատեն փոխանակ կարծր հողի՝ կակուղ ջուրը պիտի իյնան, ուստի ազատելու համար ազատարար գործիք, ինչպէս նաեւ նախատեսեալ օգնութիւնք պատրաստ պիտի ըլլան։ Ասանկով պիտի սորվին օդանաւը գործածել։

Այս ամենը շատ որոշ չեն տակաւին։ Գաղափարը կայ, բայց գործիքը չկայ։ Այսու հանդերձ նախափորձերը յաջողած են։ Օդապարիկին դեկ մը յարմարցնել և քալեցնել փորձուած և յաջողուած է շնորհիւ Ռընառ հրամանատարին որ Լա Ֆրանս օդապարիկը շինեց ու գործածեց։ Ամեն կողմ և ամեն օր կ'աշխատուի, ծախքեր չեն խնայուիր և եթէ մենք տարին անգամ մը միայն կը վերադառնանք այս խնդրոյն, շատ ճարտարագէտներ տարին ի բուն ուրիշ բանով չեն զբաղիր։ Մարդկային ճարտարութիւնը անանկ վիճակի մը հասած է որ, բաւական է որ խնդիր մը կարելութեան սահմանին մէջ համարուի, ոչ դրամ կը խնայուի ոչ ջանք, և եթէ ոչ այսօր, վաղը կամ միւս օր, Բաբէնի կամ Ուատի նման հանճար մը պիտի գայ մէկ շարժմամբ դարէ մ'ի վեր պատրաստուած գործիքին կեանք տալու։ Եւ հաւատամք որ օդային ճանապարհորդութիւնը ամբողջ մարդկութեան, և արդի քաղաքակրթութեան վիճակին մէջ ահագին փոփոխութիւն պիտի ներմուծէ շոգենաւէն, շոգեկառքէն շատ աւելի մեծ։ Այնպէս չէ՞։ Յ. Ե.

Գաւառական լուրեր

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 մայիս

Երուսաղէմ այս տարի տարբեր վիճակ մը ունեցաւ։ Այս վիճակի փոփոխութիւնը զանազան ազգաց և կրօնից վերաբերեալ հաւատացելոց ուխտագնացութեան կը պարտինք։ Ուխտաւորաց էն մեծ բազմութիւնը Զատկի միջոցները կ'ըլլայ։ Այս տարուան ուխտաւորք կրնան հետեւեալ կերպիւ բաժնուիլ.

Հայ	1200
Ռուս	3500-4000
Յոյն	1100
Լատին	500
Ղպտի	300

Իսկ լոկ զբօսաշրջիկ ըլլալով՝ 2000ի մօտ եկան։

Ինչպէս սովորութիւն է, հազիւ թէ Զատիկը անցաւ՝ բոլոր Քրիստոնեայ ուխտաւորք և զբօսաշրջիկները հեռացան քաղաքէս։ Ասոնց յաջորդեցին Իսլամ ուխտաւորք որք մեծ թուով ուխտի կ'երթան ի Նէպի-Մուսա։ Նէպի-Մուսայի այս ուխտագնացութիւնը ամեն տարի մեր Ծաղկազարդէն երկու օր առաջ կ'սկսի և աւագ ուրբաթ կը վերջանայ։ Այս տարի աւագ չորեքշաբթի Ռամազանի հանդիպելուն համար, Պայրամէն վերջի յետաձգուեցաւ ուխտագնացութիւնը։

Հազիւ թէ Իսլամ ուխտաւորք ցրուիլ սկսան, ահա ֆրանսական ուխտաւորք (pelerinage de pénitance) անոնց յաջորդեցին։ Ասոնց մէկ մասը ապրիլ 22ին հասան և միւս մասը 25ին։ Նոյն օրը, ամենքը թուով 730, իրենց նոր հիւրանոցը համախմբուելով, երեկոյին ժամը 11½ին եկեղեցական երգեցողութեամբ Ս. Յարութեան տաճարը գացին Յոպպէի դռնէն անցնելով։ Ասոնց կ'ընկերանային շատ մը օտարազգի Հռովմէական վարդապետներ և եպիսկոպոսներ, որոնք կրօնական համաժողովին առթիւ հետզհետէ եկած էին հոս (Հայ, Յոյն, Ասորի, Մարոնի և Կիլտանի)։

Նոյն օրը հեռագիրը իմացուց կարդինալ Լանժէնիէօյի Յոպպէ հասնիլը, ուր պիտի մնար 6-7 օր։

Ապրիլ 29ին նոյնպէս հեռագիրը իմացուց ֆրանսական նաւատորմին մէկ շոգենաւին Յոպպէ ժամանելը, որոյ սպաներէն 150ը հետեւեալ օրը քաղաքս հասան, ուր կը մնան ցարդ։ Իսկ երէկ, մայիս 1, յատուկ կառախմբով քաղաքս հասաւ վերոյիշեալ կարդինալը, որոյ պաշտօնը, ինչպէս յայտնի է, լատին կրօնականաց համաժողովի մը գումարումն է։ Կարդինալին ընդունելութեան մանրամասնութիւնը գրել շատ երկար կ'ըլլայ։ Ըսեմ համառօտիւ թէ կայարանի մօտ յատուկ վրանի մը տակ ժողվուած էին հայ և յոյն պատրիարքաց ներկայացուցիչները, և բոլոր հիւպատոսներուն թարգմանները։ Ֆրանսական հիւպատոսը համազգեստով ընդունեց կարդինալը ժամը 3½ին (Ռ. Ե.)։ Կառավարչին թարգմանը և Թաղապետութեան նախագահը յանուն տեղական կառավարութեան բարի գալուստ մաղթեցին այս բարձրաստիճան եկեղեցականին, որ կայարանէն մինչեւ քաղաք ձիով եկաւ, շրջապատեալ խումբ մը ձիաւորներէ։ Քաղաքին դրան ներսի կողմը զգեստաւորեալ և թագ ի գլուխ կ'սպասէր լատինաց պատրիարքը մոնսինեօր Բիօնի, որ հակիրճ բանախօսութեամբ բարի գալուստ մաղթեց կարդինալին։ Յետոյ սա եւս զգեստ առաւ և թագ ի գլուխ ամպհովանիի տակ մտաւ և եկեղեցական ու աշխարհական դասերու երգեցողութեամբ մեծ թափորով Ս. Յարութեան տաճարը գնաց. անկէց առաջնորդուեցաւ Լատինաց վանքը ուր պիտի բնակի։

Յառաջիկայ թղթատարով տեղեկութիւն պիտի տամ գումարելի համաժողովի մասին և պիտի հաղորդեմ ձեզ հոս եկող եպիսկոպոսաց ցանկը։ Առաջին անգամն է որ կարդինալ մը Երուսաղէմ կուգայ և զանազան ազգաց եպիսկոպոսներ այսքան թուով կը համախմբուին հոս։

—Թէեւ այս ձմեռ սաստիկ էր և դժբախտաբար 50ի մօտ ռուս ուխտաւորք զոհ գնացին ցուրտի և փոթորկի՝ Նապլուսի ճանապարհին վրայ, սակայն կ'ըսուի թէ տեղացած առատ անձրեւներու պատճառաւ այս տարուան հունձքը առատ պիտի ըլլայ։ Ց. Թ.

ԱՓՐԻԿԵԱՆ-ՏՐԻՊՕԼԻՍ, 3 մայիս

Ափրիկեան սոյն ծովեզր վրայ գտնուող և հոգեւոր մխիթարութենէ զուրկ հայոց համար սփոփանք մ'է գրեթէ այն սիրայօժար ասպնջականութիւնը, զոր կը վայելենք տեղւոյս յոյն հասարակութեան եկեղեցւոյն և գերեզմանատան մէջ, մեր կրօնական բոլոր պիտոյից համար անխտիր ամեն մատակարարութիւն ընդունելով։ Տեղւոյս յոյն եղբարց սոյն սիրայօժար տրամադրութիւնն աւելի զօրացած է Կ. Պոլսոյ յունաց Պատրիարքարանի պարբերական յորդորանօք և հրահանգօք, որ է չը խտրել երբէք զհայս։ Առ Ֆէնէրի Պատրիարքարանն և յոյն հասարակութիւնն տեղւոյս ի դիմաց Տրիպոլսաբնակ ազգայնոց մեր շնորհակալեաց և երախտագիտական զգացմանց հաճելի պարտականութիւնը կը կատարենք այս անգամ, Աղեքսանդրիոյ եպիսկոպոս Տէր Կերմանոս Սրբազանի Թունուզէն հովուական մի այցելութեամբ Տրիպոլիս գալուն և յունաց հետ զհայս եւս անխտիր հոգեւորապէս մխիթարելուն առթիւ։

Ն. Սրբազնութիւն տակաւին առոյգ երիտասարդութեան մը ամեն առաւելութիւնները կը վայելէ և համակրելի, ուսեալ ու ծանրաբարոյ մի եկեղեցական է, լիովին գիտակ իւր Ս. կոչման ամեն պարտականութեանց, զերծ փառամոլութենէ և շահախնդրութենէ և որոյ փորձերը հոս ևս տեսաւ։

Տէր Կերմանոս Սրբազան ի ներկայութեան խուռն բազմութեան հայոց և յունաց, երկիցս պատարագեց նախորդ շաբաթ և ազգայնոց ոմանց տները փոխադարձ այցելութեամբ եւս պատուելով հաճեցաւ հոգեւորապէս սփոփել զանոնք։

Ն. Սրբազնութիւն տեղւոյս յոյն քահանային, — որ չը մոռանամ ըսել բարեսիրտ և ազնիւ մի անձ է և անտրտունջ կը փութայ հայոց ամեն պիտոյից, — հարկաւոր խորհուրդները, հայ ժողովրդեան հետ իւր յարաբերութիւնքը աւելի սերտացնելու և յոյն եկեղեցւոյ արարողութիւնքը հայոց աւելի հասկանալի ընելու համար պէտք եղած հրահանգները տալէն յետոյ, ապրիլ 27ին մեկնեցաւ յԱղեքսանդրիա Մալթայի գծով, խուռն բազմութիւն ցշոգենաւ յուղարկ ունենալով իրեն։

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ ապրիլ ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Բարեգութ Տեարք և Ազնուափառ Տիկնայք։

Գէորգ Խօժիկեանէ վասն ափիոնի առումին՝ ընծայից դրամ 3675½ դրուշ, Մինրան Շամտանճեանէ խնդրոյ մը առթիւ ձեռամբ Պօղոս Աստարճեանի 1080, Աստաքարատու Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ շրջագայուած պնակի հասոյթ 710, Գրիգոր Արապեան իւր նորածին որդւոյն ծննդեան առթիւ 540, ի Մարսիլիա բնակեալ Մկրտիչ Թէքէեան 474, Ասատուր Համամճեան ձեռամբ Յովհաննէս Արսլանեանի 324, Պիրմասոի Ս. եկեղեցւոյ մէջ շրջագայուած պնակի հասոյթ 122, Մհն. Յակոբ Գուլլուճեան 108, Մհն. Մարկոս Լափաճեան Սէօլէզցի՝ ձեռամբ Գալուստ Բեթիազօղեանի 108, Գալուստ և Ոսկեան Բարսեղեանէ և Պօղոս Ոսկեանէ 108, Յակոբ Նիկողայոսեան Ամասիացի 108, Նազարէթ Ղազարեան 108, Յարութիւն Սամանճեան վասն իւր հանգուցեալ մօր հոգւոյն 100, Կարապետ Գրիգորեան լուսանկարիչ 95, Յովհ. Պարոնվարդեան 54, Տիրան Ալլահվէրտեան 54, Աբգար Պօլոնազեան 54, Պէշիքթաշի նաւամատոյցի ջրհանիչք 40, Ինգնատիոս Ինգնատիոսեան Սրմօանցի 40, Դանիէլ Հայոցեան 40, ի Մեծ կղզի բնակեալ Յակոբ Մարտիկեան 27, Մաքսի թանկթապաշիք 20, Մհն. Յակոբ Գարամանեան 20, Նորհատ Պէչպէքեան Սէօլէզցի 20, Աւետիս Պէրճեան 20, Բարսեղ ոմն 20, Սեպուհ Ալեանաք 20, Առաքել Խաչատուրեան 20, գումար 8109½ դրուշ։

* *
*

[illegible]

Յովհաննէս Գասարճեան և Մարտիրոս Շէքերճեան՝ հանգուցեալ Մկրտիչ Անդրէասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՋԻ փոխան երկու օսմանեան ոսկի նուիրած են։

* *
*

Գաւառական Նուիրատուութիւն

Օրտուի բարեպաշտ ազգայիններէ հաւաքեալ նախաձեռնութեամբ և ջանիւք տեղւոյն Պատ. Թղթ. Խորհրդոյ 920 օխա (11 պարկ) լուբիա, Էրէյլի (Սեւ ծով) բնակեալ Մ. Փանոսեան, ըստ անցեալ տարի, նոյնպէս և այս տարի՝ 500 հատ հաւկիթ, Մհն. Տօնիկ Տ. Գէորգեան 34 հօխա չամիչ, Սամուէլ Ղ. Պարսիղպանեան 720 տետր սիկառի թուղթ, Բարսեղ ոմն 200 շիշ գինի (գարմալի), Տ. Մաննիկ Եղիազարեան 1 արծաթ խաչ (1½ տրամ), Տօքթ. Թաշճեան 1 պատզարակ, Գաբրիէլ Յակոբեան 4 զոյգ բաղուճ, Գարեգին Գազանճեան 200 տրամ ձէթ։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգային Հիւանդանոցի

Վաւ. Ատենադպիր Յ. ՊԼԿԵԱՆ
Վաւ. Ատենապետ Բ. Յ. ԽՍԹԱՆՊՕԼԼՈՒԵԱՆ

Աստի անտի

ՌՕԶՉԻԼՏԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, փառաւոր դղեակին զոր, յոյժ դրուատալից առատաձեռնութեամբ մը, պարոն Նաթանիէլ տը Ռոշիլտ փոխեց հիւծախտաւորներու հիւանդանոցի, կը գտնուի Ռայխէնաու փոքր գիւղին մօտ յԱւստրիա։ Բէյխէրալի կայարանն իջնող ուղեւորը կը նշմարէ զայն աջակողմը, բլուրի մը գագաթն որ 500 մեթր բարձրութեամբ կը կանգնի հովտին վրայ, յոխորտաբար ցցելով իր սրածայր տանիքը և իր բարձր աշտարակիկները՝ զինք շրջապատող անտառներու վերեւէն։ Դիւրագնաց ուղի մը մինչեւ դարաստանին դուռը կը տանի, չքեղ դուռ մը երկաթեայ, զոր Պ. տը Ռոշիլտ գնած է Մաքարդ նկարիչէն։ Դարաստանն, յոյժ ընդարձակ, ամբողջապէս կը շրջապատէ դղեակը. չերեւակայէք անգլիական ոճով, խնամուած, յարդարուած, չտկուած դարաստան մը, խղճմտօրէն պահպանուած համազգեստաւոր պարտիզպաններու ձեռքով. ոչ, պարզ և զուտ բնութիւնն է. հոն՝ վայրի ծաղիկներով գեղերփնուած մարգ մը, հոն՝ շոճիներու ընկուզենիներու և ծիրանածաղիկներու պուրակ մը, վճիտ առուակ մը, որ լեռնէն կուգայ, կը թափի խոխոջձայն, բազմաթիւ փոքր ջրանցներու կը փոխուի, և պահ մը աստանդիկ եղող մարգագետնին մէջ, կը վերսկսի իր խօլ արշաւն և հովտին մէջ կը գահավիժի։

Երեք փոքր ուղիներ, որք կ'օձապտոյտին ծառերու թանձրախիտ կամարին տակ, դղեակ կը տանին. սա մեծ չէնք մըն է, ֆրանսական Վերածնութեան ոճով շինուած, երկու համբաւաւոր ճարտարապետներու՝ Պ. Պ. Ֆանքէի և Բրոյի յատակագծերուն համեմատ. Ալպեաններէն ձեւացած կիսաշրջանակի մը կեդրոնը կը գրաւէ, և հիւսիսային արեւմտեան կողմէն կը բացուի Անֆէալ նկարչագեղ հովտին վրայ. գլխաւոր ճակատը ուղղուած է դէպ արեւելք, այնպէս որ կ'ընդունի արեւին առաջին ճառագայթները. և ընկուզենիներու թանձր վարագոյր մը կը պաշտպանէ զայն հիւսիսային հովերուն դէմ։

Աբարտմանները սքանչելապէս բաժնուած են. ստորնայարկը՝ ընդարձակ խոհանոց, ճաշարան՝ արձաններով ու սիւներով զարդարուն, պերճօրէն կահուած, պատկերազարդ սենեակներ, իւրաքանչիւրին քով լոգարանի սրահ մը, մօզայիքով յատակուած նրբանցքներ, մատենադարան և այլն. դիւրին է գուշակել թէ Պ. տը Ռոշիլտ ի՜նչ բրած էր իր դղեակը. տասը տարիէ ի վեր անոր տէրն էր, ամեն տարի անդադար մեծագումար դրամ ծախսած է անոր հմայքն ու դիւրակեցութիւնն աւելցնելու համար։ Այս իշխանական բնակարանն է որ իր այժմու վիճակին մէջ իբր պարզ ընծայ մը կը յատկացուի ծիւրախտէ տառապող հիւանդներուն, որք առանց ցաւի պիտի բաժնուին հիւանդանոցի դժնէկ, տխուր և կրաջուրով ճերմկցած սրահներէն, երթալու համար Ռայխէնաուի հրաշալի պատսպարանն, էն գեղեցիկ, էն չքեղ, էն բարեկարգ պատսպարանն աշխարհի։

Թող մեր հիւանդանոցին հիւանդները չկարդան այս նկարագրութիւնը։

ՀԵԾԵԼԱՆՈՒՈՐԴՆ Ի ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Պ. Լէնց հեծելանուորդը որ այժմ կը պտըտի ի ծայրագոյն արեւելս, կ'երեւի թէ մահուընէ ազատեր է Չինաստանի մէջ։ Իչանկի և Հանքովի միջեւ քանիցս չարչրկուեր է։ Շատ հեղ թշնամալից ամբոխ մը շրջապատեր է զինքը սա աղաղակն արձակելով. «Սպանեցէ՛ք զայն, սպանեցէ՛ք։» Այս ցուցարարներն որք իրենց կեանքին մէջ առաջին անգամ կը տեսնէին հեծելանիւ մը ու անոր հեծեալը, կը կարծէին թէ իրենց գործը սատանայի մը հետ է որ [illegible] շիտակ անէծքէն իջած է անիւներու վրայ։ Պ. Լէնց հարուածներ ընդուներ է, որք վէրքեր առաջ բերեր են, հագուստները պատռեր են. կառքը մնասուեր է, և եթէ իշխանութեանց կողմէ իր տրամադրութեան ներքեւ դրուած չըլլար տեղացի զինուոր մը, իր կեանքն այդ ձախորդ ուղեւորութեան զոհ պիտի տար։ Ուրիշ տեղեր, հէք հեծելանուորդն ստիպուեր է ամբոխը զուարճացնել լարախաղացի փորձեր կատարելով կամ խաղալիկներ բաշխելով, որպէս զի թշնամութեան չենթարկուի։

ՎԻԹԽԱՐԻ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ

Ի Փարիզ, Օռլէան կայարանին ուղեւորներու սրահին խորն հաստատուեցաւ վիթխարի ժամացոյց մը, որուն շրջանակը աւելի քան 12 մեթր, իսկ տրամագիծը 4 մեթր է։ Իւրաքանչիւր բաժանում 20 հարիւրորդամեթր է, այսինքն հինգ վայրկեանի համար մէկ մեթր։ Ասեղներուն երկայնութիւնն է մէկ մեթր 80։ Ամենէն մեծ ժամացոյցն է այս, եթէ սակայն, ամսոյս սկիզբէն ի վեր, յԱմերիկա, ի Շիքակօ…

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԱՑ-ՍՏԷՖԱՆՈՍ, 10 մայիս

Յանկարծական ծանր հիւանդութեան մը ենթակայ լինելով՝ հարկ էր, ըստ խորհրդոյ գիւղիս դեղագործին, փութալ աճապարել ի հիւանդանոց։

Մահագուշակ տանջանաց մէջ տարուեցայ յԱզգ. Հիւանդանոցն Ս. Փրկչեան, ուր խոհական Տօքթ. Նահապետեան էֆէնտիէն առժամայն նախնական խնամքներն ընդունելու միջոցիս՝ Հիւանդանոցի քաջարթուն տեսուչն Սարգիս էֆ. Երէցեան փութաց կոչել բարեհռչակ բժշկապետն Տօքթ. Եաղուպեան էֆէնտի, որ անյապաղ ժամանելով փութաց իւր ճարտարարուեստ ձեռօք ի գործ դնել հարկ եղած սրագործութիւնը (opération), և փրկուեցայ, մինչ մահս անխուսափելի էր՝ եթէ քանի մը ժամու յապաղումն ըլլար։

Այնուհետեւ իբր մէկ շաբաթ մարդասիրաբար խնամուելով անդ ի ձեռն յիշեալ ճարտար բժշկաց ինչպէս նաեւ Տօքթ. Պալեան էֆ. ի երախտագիտական զգացմամբ զեղուն՝ մեկնեցայ Հիւանդանոցէն, իբր նոր Ղազարոս, ի կենաց վերադարձեալ։

Ուստի նուիրական պարտաւորութիւն կը համարիմ փութալ Արեւելքի միջոցաւ հրապարակաւ յայտնել խորին շնորհակալութիւնս և անջնջելի երախտագիտութիւնս թէ՛ յիշեալ ճարտար բժշկաց, թէ՛ քաջարթուն տեսչին, թէ՛ Պատուարժան Հոգաբարձութեան և թէ՛ համայն բարերարաց նոյն օգտաւէտ Հաստատութեան։

ԱՒԵՏԻՍ ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Գիւղի մը կառավարիչը կը խնդրէր կարտինալէն որ ունկնդրութիւն մը շնորհէ իւր ազգականներէն մէկուն, որ երկու բառ ըսել կ'ուզէր։

—Երկու բառ, ըսաւ կարտինալը, բայց ոչ աւելի։

Երբ մարդը իր տաքուկ սենեակը մտցուցին.

—Ցուրտ, անօթութիւն, գոչեց։

—Կրա՛կ, հա՛ց, պատասխանեց կարտինալը, և անոր ամսական մը յատկացուց։

* *
*

—Ամուսնացէ՛ք, կ'ըսէին մէկուն։

—Կեանքէն բան մը չեմ հասկցած որ ուրիշներուն ալ կեանք տամ, պատասխանեց։

* *
*

—Ի՞նչու համար այդպէս առանձին բաշխուած կ'ապրիք, կը հարցնէին պարոնի մը։

—Վասն զի աւելի վարժուած եմ իմ պակասութիւններուս՝ քան թէ ուրիշներուն։

* *
*

—Տասնը հինգ օր է որ ծախքերուն համար ստակ մը չունիմ, կ'ըսէր մեծ տան մը մատակարարը իր տիրոջ։

—Իրա՞ւ, և ինչպէ՞ս բրիր ծախքերը։

—Կրցածս բրի։

—Շա՛տ լաւ, շա՛տ լաւ, դարձեալ նոյնը ըրէ։

* *
*

Մէկը առանց զաւկի մեռնելով, առաջարկեցին իր վարդապետ եղբօրը որ ամուսնանայ։

—Աւելի կ'ուզեմ որ, պատասխանեց սա, մեր ընտանիքը պատուաւոր մարդով մը վերջանայ։ Տ. Զ.

ՆԵՎՐՈՒԶ
23, ՌԻՒՍՏԻՒՐՔ ԵՈՐՈՒԿԵՑԻՍ ԽԱՆ, 23
ՊԱՀՃԷ ԳԱՓՈՒ, ՄԱՀՄՈՒՏԻԷ ՓՈՂՈՑ
Կ. ՊՈԼԻՍ

Պատառաք, Տամիէլ, Թիկլ, Վարագոյր, Թաւշակերպ, Մուսլին, Կազ, Փարպաէն եւ Թուշիքեան մետաքսեայ, Բամբակեղէն եւն.
Գաւառական յանձնարարութիւնք խնամքով կը կատարուին։
596 2—18

ԳՈՐԾՈՒՆԵԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ, որ գաւառներէն ու Կ. Պոլսոյ հրապարակէն շատ մը վաճառականներ ծանօթ ըլլալով, գաւառներու հետ յարաբերութիւն հաստատելու միջոցներ ալ ունի, եւ որ միանգամայն փորձառական հմտութիւն ստացած է թէ մանիֆաթուրայի եւ թէ տոմարակալութեան մասին, կը փափաքի կամ ԳՈՐԾԱԿԱԼ եւ կամ ԳՐԱԳԻՐ պաշտօն ստանձնել առեւտրական տան մը մէջ, խոստանալով նորանոր ասպարէզներ բանալ վաճառատան ապրանքներուն։
Վարձք, բաւական նպաստաւոր, դիմել «Արեւելք»ի խմբագրատունը։ 381 6—10

Ընդդէմ դժուարահալութեան.— Շաաէնի գինի։

ԳՐԱԳԻՐ, ԳՐԱԳԻՐ
Կը փնտռուի Գահիրէ ղրկուելու համար գրագիր մը։
Պէտք է գիտնայ հաշիւ բռնել և Ֆրանսերէն։
Ութը ոսկի ամսական։
Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։
590

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՏԸ
«Կեանքի երիտասարդացում և երկարացում Կօտինօ Էլիքսիրով», միակ անվրանգ դարման ընդդէմ «Անկարողութեան»։ Ուղղեցէք Էլիքսիր Կօտինոյի վարչութեանը, Փարիզ, Ս. Լազար փողոց, թիւ 7, բացատրիչ տետրն, որ պիտի ղրկուի ձրիապէս։
Սրուակը՝ 20 ֆր. 3 սրուակը 50 ֆր.
Ի Պոլիս կը վաճառուի «Քանդիքէ»ի բրիտանական դեղարանը և ի Տրապիզոն, յանձնակատար Պ. Պ. Քուսի եղբարք։

ԱԶԴ
Իւր հաւատարմութիւնն ու գործունէութիւնը երաշխաւորեալ երիտասարդ մը, որ ըստ բաւականի կրնայ խօսիլ Թուրքերէն, հայերէն, գաղղիերէն, անգլիերէն, գերմաներէն, և յունարէն լեզուները, պատրաստ է համեստ թոշակաւ գործել ո՛ եւ է վաճառատան մէջ։ Դիմել առ Յովհաննէս Աղա Գոնտայեան, Ամերիգան խան։ 596 1—3

Ի ՌՕՊԷՐԹ ՔՕԼԷՃ.— Ռուսէլի Հիսարի մեր թղթակիցը, որ հաղորդած էր մեզ Պէյթ-Փօլ զուարճախաղի մըցման նկարագրութիւնը, հարկ կը տեսնէ երկրորդ նամակով մը հաղորդել թէ այդ մըցում կիրակի տեղի ունեցած չէ, այլ շաբաթ օրը։

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՒ ԳԱՏԸՔԻՒՂԻ

Ջուրերը բերելու ու բաշխելու համար կատարուած շինութիւնք՝ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ աւարտած են։ Պաշտօնական ինչ ինչ գործողութեանց աւարտումէն յետոյ պիտի սկսուի ջուր բաշխուիլ հասարակութեան։ Ամեն անոնք որք կը փափագին օգտուիլ այն առաւելութիւններէն, զորս կ'ընծայէ ճնշման դրութեամբ ջրոյ բաշխումն, այսինքն խողովակներ հաստատուած տեղերու ինչպէս են Գուզկունճուքի, Սկիւտարի, Հայտար Փաշայի, Գատըքէօյի, Գըզըլ Թօփրաքի, Էրէնքէօյի, Գանտիլլիի, Էսկի Վանիքէօյի, Վանիքէօյի, Քուլէլիի, Չէնկէլքէօյի և Պէյլէրպէյի ժողովուրդն՝ կրնան դիմել ընկերութեան գրասենեակն ի Գատըքէօյ և կամ ընկերութեան պաշտօնէից միջոցաւ ընկերութեան ղրկել՝ ջուր խնդրելու վերաբերեալ աղերսագրերը։ Հասարակութիւնը՝ տուներու, վաճառատուներու, պարտէզներու և այլ հաստատութեանց մէջ առնուելիք ջուրերուն համար պարտի առանց յապաղման կատարել արտաքին ու ներքին խողովակներու զետեղումն և այլն։ Ամեն տեսակ բաժանորդագրութեանց ու արտաքին փոքր խողովակներու զետեղման գինն ու պայմանները ցոյց պիտի տրուին մասնաւոր սակացոյցերով։ Ընկերութեան կանոնագրութեանց համաձայն, ամեն անոնք որք բաժանորդագրութիւն խնդրելու յատուկ իրենց խնդրագրերը ստորագրեն մինչեւ յուլիս 15 [Ն. Տ.] և վերջնական կերպիւ յանձնարարեն փոքր խողովակները, ընկերութեան կողմէ ջուր «ձրիաբար» պիտի ստանան՝ շահագործման վարչութեան սկսած թուականէն։ Ձրիաբար տրուելիք ջուրին պայմանաժամը պիտի որոշուի ընկերութեան վարչութեան կողմէ։

* *
*

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՒ ԳԱՏԸՔԷՕՅԻ

Կը ծանուցուի՝ Վոսփորի ասիական եզերաց վրայ՝ Գանտիլլիէն մինչեւ Էրէնքէօյ և այս երկու ծիւղերը մէջն ըլլալով՝ բոլոր գիւղերու բնակչաց թէ «Սկիւտար և Գատըքէօյի Ջրի Ընկերութիւնը», Պ. Մաղնոսի և ընկերութեան յանձնած է «Ջրի բաշխման», վերաբերեալ բոլոր շինութիւնները։ Պ. Մաղնոսի և ընկերք հետեւեալ անուամբ ընկերութիւն մը կազմած են.
Մաղնոս և ընկերութիւն
Ընդհանուր յանձնառու
Սկիւտարի և Գատըքէօյի ջրի ընկերութեան
ՋՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ
Վերոյիշեալ Մաղնոս և ընկերութիւնն միայն արտօնեալ է մայր խողովակներէ ու փոքր խողովակներէ ջուր առնլու և ջուրի ժամացոյցներ զետեղելու։ Ասոնք ապահովութիւն տուած են իրենց վարչութեան և կամ փոխանորդներուն կողմէ կատարուելիք բոլոր շինութեանց համար։
Վերոյիշեալ ընկերութիւնը՝ «հասարակութեան շահերը պաշտպանելու նպատակաւ», պիտի ընել «ջուրի ուրիշ հաստատութեանց յանձնառուներուն կողմէ շինուելիք», ներքին շինութիւնները։ Նախապէս ճնշման փորձին պիտի ենթարկէ զայն և այս փորձին մէջ նկատողութեան պիտի առնու շինուածոյ նիւթերու տեսակը ինչպէս նաեւ խողովակներու, ծորակներու և այլոց տոկունութիւնը։ «Քննութեան ծախքերը բաժանորդներուն պիտի պատկանին։ Ընկերութիւնը իրաւունք պիտի ունենայ ջուր տալու մասին դժկամակիլ, եթէ ընկերութեան կողմէ որոշեալ ճնշման պայմաններուն չհամապատասխանեն։
Մաղնոս և ընկերութիւնը պիտի ծանուցանէ հասարակութեան այն միջոցներն, զորս ձեռք պիտի առնու իրեն յանձնուած շինութիւնները կատարելու համար։ 1—20
Գատըքէօյ, մայիս 1893

ՏՊԱՐԱՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ, [illegible]
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան

ՊՆԱԿՔ ԽՈՇՈՐԱԳՈՐ
Լաւագոյն թղթի վրայ վայելուչ տպով, հսկայ մեծութեամբ ներկայացուած են մանուկ աչքերու Հայերէն գրերն ու թուանշանք։ Առաջին տախտակը յատկացուած է բոլորագրի եւ թուանշանաց, իսկ Երկրորդը գլխագրի, կէտերու եւ նշանաց։
Մասնաւոր խնամքով պատրաստուած այս Այբբենը կոչուած է մեծ եւ զգալի պակաս մը լնուլ ոչ միայն Մանկապարտէզներու եւ Ծաղկոցներու՝ այլ ամեն տան մէջ, ուր մանուկն սկսած է արդէն խօսիլ։
Այս պնակը կարելի է գործածել Քերականէն յառաջ զանազան եղանակաւ տախտակի կամ պատի կամ խորանարդ փայտերու վրայ փակցնելով, կարելի է նաեւ մկրատելով իրարու յօդել եւ կազմել վանկեր բառեր եւյն.
ԳԻՆՆ Է 1 ԴԱՀԵԿԱՆ
ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ ԿԱՄ ՔԵՐԱԿԱՆ
ՀԻՆ ՈՃՈՎ
Թուղթ, տպագրութիւն եւ կազմ լաւագոյն են. Գինն անհաւատալի աժան
100 հատը 5 ղրուշ
Կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատունն, Մուրթան խանում 14.

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէյէ աիտ Նանճագ եազ սէֆիզէսինին մահերբաւ մինին 17ինճի բազար իրթէսի կիւնի գըբարբը գաւնթիա վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն հէյմէ մէզգիւրտէ սաաթ 6ատան նիհայէթ 9ա գատար Խազինէի միւշարիւլէյհաեէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 2—3

11 մայիս 309

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2.650,872

ՆՈՐԹՀԸՆ ԷՍՍՈՒՐԱՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.056.900
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ անցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց [illegible] [illegible] վնասուց [illegible] նաեւ երբ ապացոյց [illegible] Հաստատութեան. [illegible] 20,000,000 Անգլիական Ոսկին [illegible]

ԾՈՒՆ ԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500.000 Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւեր և առագաստանաւեր մէջի ապրանքներն և դրամոտրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ. Գնոց և [illegible] վրայ տեղեկութիւն առնելու ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմետ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 23 և 22 [illegible], առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ. [illegible] Ընկերութեան

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

Ժամանակացոյց՝ Սկիւտարէն Պէշիքթաշ և Պէշիքթաշէն Սկիւտար երթեւեկող շոգենաւերու, 6/18 մայիսէն ցնոր յայտարարութիւն։

ՍԿԻՒՏԱՐԷՆ ՊԷՇԻՔԹԱՇ Ժ. Վ.		Կամուրջէն մեկնող շոգենաւը Ժ. Վ.
12 30	Պէշիք. կամուրջէն մեկնող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	12 40
1 —	,, ,,	1 15
1 40	,, ,,	2 —
2 15	,, ,,	2 30
2 50	,, ,,	3 20
3 25		
3 50	,, ,,	4
4 25	,, ,,	4 30
5 30		
5 55	,, ,,	6 —
6 45		
8 20	,, ,,	8 30
		10 5
9 45	,, ,,	10 20
		11 —
10 30	,, ,,	11 45
11 30	,, ,,	

ՊԷՇԻՔԹԱՇԷՆ ՍԿԻՒՏԱՐ Ժ. Վ.		Կամուրջէն մեկնող շոգենաւը Ժ. Վ.
12 40		
1 15	Իսկ. կամուրջէն մեկնող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	1 30
2 —	,, ,,	2 45
3 5	,, ,,	
4 —		4 20
4 40		
6 —		
7 15		
8 —		
8 15		
8 35	,, ,,	8 45
9 5		
10 —		
10 40		
11 —	Բաց ի կիրակիէ	
11 40		

NEVRALGIES ՋՂԱՅՑԻ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՆԱՌԹՑԻ ԽԻԹՔ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն ՏՈՒՔԹ. ՔՐՕՆԻԷԻ ԱՆԹԻՆԻՎՐԱԼԺԻՔ դեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր.—Պահանջել Գործարանատարց Միութեան դրոշմը։ Կեդրոնատեղին՝ Դեղ. Ռուպիքէ, 23, Մոնէ փողոց Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէզիքի և ընկ. դեղավաճառք և ամէն շատ դեղարաններ.

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

Տոքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղը որ անխառն բուսաբուսութիւն մի է զուտ [illegible], է գտնուհամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յաճախ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայէն ու [illegible], [illegible] օգտակարութիւնն և [illegible] յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը [illegible]։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յաճախ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր աննշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն [illegible] և յաճախ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և [illegible], և արեան թունաւորումն. որոց առ անուանեալ [illegible] է. ջերմ և [illegible], [illegible] ջերմ, ընդհատեալ ջերմ [illegible] տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր [illegible] ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառնեալ վայրերէ մնահամ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և [illegible] [illegible] նոյն թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս թունաւոր նիւթոց կամ [illegible] ազդեցութիւնները [illegible] կը գտնէ [illegible] մարմնոյն մէջէն, որոյ [illegible] ազդեցութիւնն [illegible] անվտանգ և անվնաս է և օգտակար, միայն թէ [illegible] հրահանգի համեմատ գործածուի. կը ծախուի Միհրանեան և Նշանեան [illegible] մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 350

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ՌԵՇՄԱՃԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մուրէ խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով. բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք աստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքատմներու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր՝ Ցուինաստանի, Իտալիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախորդաց. վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի ստորեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամէն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարողնեն ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն չինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆր.ի դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹՔ	Տարեկան վիճակահանութեանց թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը		Քուբոնին տարեկան վճարումը		387
Ցուինաստանի կցգ. Պանքան 4%	3	Թիւ 27,	Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100	
Քրէտիթ Ֆոնսիէ [illegible] 3%	6	,, 594,	,, 1,060,000	,, 15	,, 100	
Անդրաէօ [illegible] 3%	4	,, 352,	,, 1,500,000	,, 12	,, 100	
Քաէտի Ֆոնսիէ եգիպտական 3%	12	,, 312,	,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50	
Քրէտիթ Ֆոնսիէ [illegible] անտոկոս	2	,, 444,	,, 314,000	,, 7. 5	,, 20	
Անդրաէօ Քոմիւնալ [illegible]	6	,, 141,	,, 295,000	,, 2.50	,, 20	
Օսմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,, ...	,, 20	

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօյալ Վինտսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն եւայլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չքաղրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքժինիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռօյալ Վինտսորի ծախուած տեղերը։

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որոյ [illegible] Լիվէրբուլ և Նիւ-Եորք մէջ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Կաթալոնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աուրանիա	7269	Մարաթոն	2408
Բաւոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոզա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	3149	Թէնէրիֆ	839
[illegible]	1876	Մարոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքոն, աստ հասաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՕԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսիանօս խան, Թիւ 401
17 Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պաթումի միջև կանոնաւորապէս ծանօթ

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով.

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. ,, 175 ,,

Ուղեւորք և [illegible] [illegible]

Նաւուղիէ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալ
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
477 Մահմուտ Սիթէ Փոան իչ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՔԻՐԽՆԸՐ ԵՒ ԸՆԿ. ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ

Ի ԼԱՅՓՑԻԿ—ՍԵԼԼԸՐ ՀԱՈՒԶԷՆ

Կը շինէ Ցորենի Մանոտէտներ

ՍՂՈՑ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐ ԵՒ ԳՈՐԾԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ՓԱՅՏ ՏԱՇԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՈՒՂՂԱՁԻԳ ՍՂՈՑ

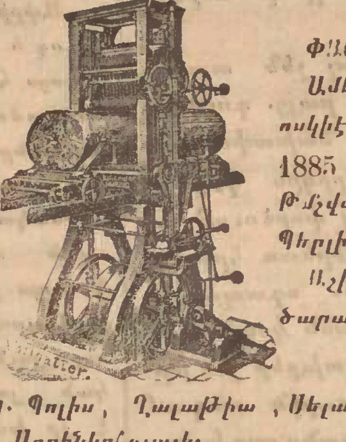

ՇՐՋԱՆԱՁԵՒ ՍՂՈՑ

Մեքենայք՝ ատաղձարանաց համար, կահկարասիի գործարանք, դրամարկղի գործարանք, սղոց մեքենայք, երկաթուղեաց մեքենայք, ևլն. ևլն.

Գործարանը 22,000 է աւելի մեքենայ մատակարարած է։

ՓԱՅՏ ՑԵԿԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՅ

Ամենաբարձր ատրեանններ և ոսկիէ չքադրամներ, Անվէրս 1885, Բօրթօ Ալեկրօ 1881, Թէֆլիս 1891, Մելպուրն 1888, Պերլին 1889.

Աշխարհի ամենէն մեծ գործարանը։

Երեկէթ Քիրխնըր և ընկ. Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Սելանիկ խան Թիւ 13 ընդ տնօրէնութեամբ ճարտարապետ Պ. Սըրրինկոհօլլցի 101

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

TRIPLEX IN UNUM: SANITAS
VIANDE
QUINA
PHOSPHATES

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազդու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղաքներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Միանանց և Ջրային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ, ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, ևլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթօր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԷԿԱ Ղալաթիա, Մահմուտիէ, Թիւ 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

Մարդոց, Տղայոց, Կանանց, Օրիորդաց և փոքրիկ աղջկանց համար

Քարաքէօյի հրապարակը, Թիւ 20, մեծ վաճառատուն Պորսայի և Եէնի ճամի փողոց, Թիւ 8, Թիւնէլին մօտ։ Աշնան եւ ձմրան եղանակներուն համար մեծաքանակ հանդերձներ բերուած են ՄԱՐԴՈՑ, ՄԱՆՉԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

Վերջին նորելուկ ձեւերուն այնքան ճոխ և բազմազան մեկ ընտրութեամբ որ զբանշացում պիտի առթէ որչափ ընտիր ճաշակի, տեսակի և դիմացկունութեան նոյնչափ ալ հանդերձներու գնոց գերազոյն աժանութեանն կողմէ։

Կանանց, օրիորդաց և փոքր աղջկանց զգեստներու ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՃԻՒՂԸ որք կը պարունակեն մեծաքանակ մանթօներ, ճաքէթներ, բէլըրիններ (ժաքօնէզ) մետաքսեայ աստառով և առանց աստառի, ռուբի զգեստներ, ուղեւորութեան մանթօներ, անջրանցիկներ, երկար և կարճ վերարկուներ, թաւշապատ և մետաքսեայ ժաքէթներ, մետաքսեայ ռոպերներ, ինչպէս նաեւ մեծ մթերք օրիորդներու, փոքր աղջիկներու և մանուկներու համար, ամենընտիր ճաշակով և վայելչութեամբ։

Գիները շարժմանէ կերպով հաստատ են 354

ՖԷՐՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յեգիպտոս.—Չքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի մի ջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱ ստամոքսապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի երբ զգուշական գարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլէրայի։

ՖԷՐՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամենէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ երբ ախորժակ։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է. կարելի է խառնել դայն վերմութի, գինիի, Սելցի ջրոյ և խահուէի հետ։

ՖԷՐՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ 2218

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կլ. 10 22 Օտեսայի ուղղահանգակ, ժամ 2էն յետ միջօրէի.

Եւ 11 23 Աղեքսանդրիայ ուղղակի ուղղահանգակ. ժամ 5էն յետ միջօրէի. Պիրէի ճամբով,

Եւ 12 24 Սեվաստոպոլի ուղղահանգակ, [illegible] ժամ [illegible]

Եւ 12 24 [illegible] [illegible]

Չ. 13/25 Օտեսայի ուղղահանգակ, ժամ 2էն յետ միջօրէի.

Ծնթ.—Մայիս 11/23 [illegible] [illegible] Սուրիոյ նաւահանգիստները [illegible] Ջմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւերն 12

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԼՕՅՏ

Ակ. 10 22 [illegible]

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible], Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	2000	[illegible]	1600	[illegible]	3200
[illegible]	5000	[illegible]	5500	[illegible]	1700
[illegible]	1500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2300	[illegible]	1800	[illegible]	1000
[illegible]	2000	[illegible]	2200	[illegible]	2850
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	3000	[illegible]	2200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	8800	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	[illegible]	2300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	1200
[illegible]	2000	[illegible]	1200	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	2200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	2000	[illegible]	4300
[illegible]	2000	[illegible]	1500	[illegible]	3000
[illegible]	2400	[illegible]	3000	[illegible]	1200
[illegible]	2500	[illegible]	1500	[illegible]	2300
[illegible]	2500	[illegible]	4300	[illegible]	900
[illegible]	4800	[illegible]	6500	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	6000
[illegible]	1600	[illegible]	3100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	800	[illegible]	4600	[illegible]	140
[illegible]	700	[illegible]	2000	[illegible]	120
[illegible]					8000
[illegible]					8000
[illegible]					8100

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտըրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն աստ կ'սպասուի յունիս 9ին։

[illegible]

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ԻՒՍՕ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմ[illegible] խան, Ղալաթիա
293

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլ և Միջերկրականի միջև ծանօթ

շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	4260	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 [illegible] Լիվէրբուլ

ԼՈՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

33

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10.000.000
Պահեստի դրամ	» 6.700.000
Գանձելի ապահովագին (Բոնս)	» 63.770.000
1890ի հասոյթք	» 15.000.000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160.570.000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԼԵՅՖԷԼ, [illegible] երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Փառի-Օռլէանի երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Մ. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Միջերկրականի» երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ՈՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԵԱՆ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյ Մոնթանեի և Լեինապի ածխահանց ընկերութեան.
ՀԻՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան.
ՊԷՇԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԸՐ, Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պառօն Ժ. ՄԸՌԻՋ, Նախկին ելմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ, Հօթթինկէր և ընկ. դրամատանց տունէն.
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Ատեանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղւոյն.
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաքար, Բիւրարի և ընկ. դրամատանց տունէն.
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լիոնի երկաթուղեաց ընկերութեան վարիչ.
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և ընկ. դրամատանց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքայի.
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՒՌ, ՏՆՕՐԷՆ
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10.000.000
Պահեստի դրամ	» 93.8
Կենաց համար վճարուած	» 59.000.000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243.580.000

Ընկերութեան դրամատունը է Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանքայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2